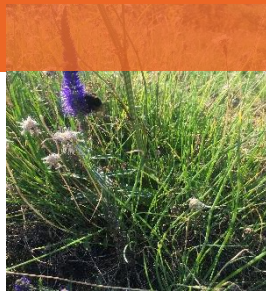

Naturverdier på Bleikøya

Maria K. Hertzberg / Anders Thylén

Naturverdier på Bleikøya

Forfattere: Maria K. Hertzberg / Anders Thylén

Publisert: 09.05.2025

Antall sider: 50 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Oslo kommune, Bymiljøetaten

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Hertzberg, M.K. og Thylén, A. 2025. Naturverdier på Bleikøya. Biofokus rapport 2025-016. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Landskap og arter på Bleikøya. Foto: Anders Thylén og Maria K. Hertzberg

Biofokus rapport 2025–016

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-469-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune foretatt naturfaglige registreringer i og inntil hytteområdene på Nakholmen, Bleikøya og Lindøya i 2021, 2022, 2023 og 2024. Øyene har i nasjonal sammenheng en spesielt stor tetthet av prioriterte og truede naturtyper og rødlistede arter. Det ble i første omgang utarbeidet en felles rapport for alle tre øyer (Hertzberg, Thylén og Olsen, 2023), men etter ønske fra velforeningene på de tre øyene er det i 2025 laget tre separate rapporter, hvorav en for hver øy. Bård Bredesen har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Maria K. Hertzberg har vært prosjektansvarlig og ansvarlig for utarbeiding av rapport. Anders Thylén har gjennomført naturtypekartleggingene, mens Torbjørn Høitomt og John Gunnar Brynjulvsrud har foretatt tilleggskartlegging av moser. Alexander Nilsson har bidratt med lavregistreringer. Biofokus takker Oslo kommune for godt samarbeid og konstruktive innspill til kartleggingsarbeidet og utarbeidelse av rapport.

Oslo, 1. februar 2025

Maria K. Hertzberg

Åpen grunnlendt kalkmark med mye blodstorkenebb på Bleikøya. Gjengroing har begynt å bli et problem flere steder. Foto: Anders Thylén.

Sammendrag

Biofokus har i 2021, 2023 og 2024 kartlagt natur og sammenstilt naturinformasjon for hytteområdene på Bleikøya for å styrke kunnskapsgrunnlaget om de svært høye naturverdiene på øya. Kombinasjonen av kalkrik berggrunn og et nokså tørt og varmt klima ved havnivå gir området et naturgrunnlag som er svært gunstig for et rikt mangfold der mange arter har sine eneste, eller største forekomster her i Indre Oslofjord, men også nasjonalt. I nasjonal sammenheng har øyene en spesielt stor tetthet av prioriterte og truede naturtyper og rødlistede arter, og disse krever aktiv forvaltning nå for å kunne ivaretas i fremtiden.

Tidligere naturtypeavgrensninger er kvalitetssikret i felt og tidligere kartlegginger er innarbeidet, og nye naturtypelokaliteter er avgrenset. I forbindelse med kartleggingen i 2021 var det fokus på naturtyper med behov for skjøtsel. I 2023 og 2024 har det vært fokus på å kartlegge moser og lav for å tilføre mer kunnskap om naturverdiene på Bleikøya, hvor kunnskapen her er brukt videre i vurderingen av om naturtypene har riktig avgrensning og verdi. På bakgrunn av arbeidet som er gjort er kommunens naturbase oppdatert og data ble sendt til Statsforvalteren i Oslo og Viken for innleggelse i Naturbase i 2022/2023. Alle funn av spesielle arter er lagt inn i Artsdatabankens Artskart.

Etter nykartlegging og sammenstilling i 2021, 2023 og 2024 er det til sammen på Bleikøya revidert eller nykartlagt et naturtypeareal på 46 daa fordelt på 20 naturtypelokaliteter. Det er gjennomgående mange viktige lokaliteter som er nykartlagt/revidert. 8 lokaliteter er vurdert som svært viktige (A verdi), 8 lokaliteter vurdert som viktige (B verdi) og 4 lokaliteter er vurdert til lokalt viktige (C verdi). Utvalgte naturtyper i henhold til Naturmangfoldloven er sterkt representert i området. *Åpen grunnlendt kalkmark* og *slåttemark* er begge utvalgte naturtyper. Det er nykartlagt/revidert 11 lokaliteter med åpen grunnlendt kalkmark og 5 lokaliteter med slåttemark.

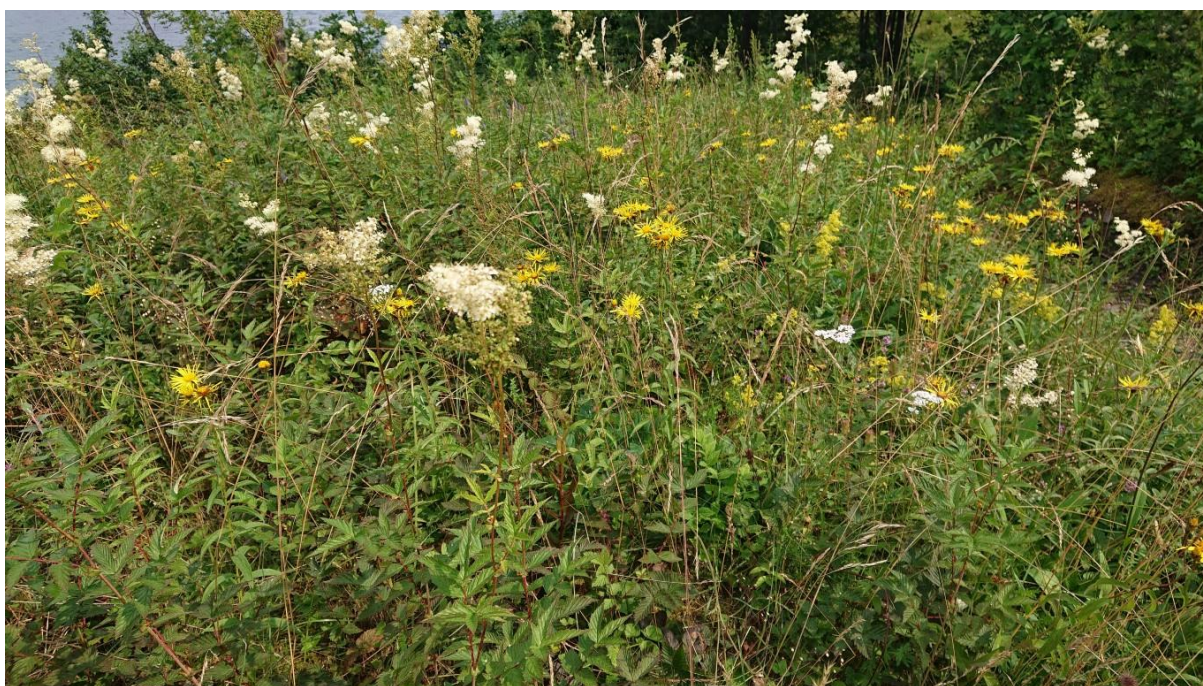
Spredt på øya finnes arealer som vi har vurdert til å ha for små kvaliteter for avgrensning som naturtypelokaliteter etter DN håndbok 13, på grunn av størrelse, innslag av fremmede arter, vanskelig definerbar type eller en kombinasjon av disse. Disse er avgrenset som restaurerings- og hensynsområder.

Et uttrekk fra Artskart viser at det på Bleikøya frem til januar 2025 var rapportert 6 710 artsposter fordelt på 1 441 arter. Av disse er 1 751 artsposter av rødlistede arter fordelt på 137 arter (iht. rødlista for arter 2021). Samtlige rødlistede arter av karplanter som er registrert i forbindelse med undersøkelsene gjort i 2021 er allerede tidligere registrert på øya. Foruten en registrering av dvergkalkskjell (EN) gjort av Einar Timdal i 1982, var det ikke registrert noen rødlistede lav på Bleikøya før våre kartlegginger ble gjennomført. Og det var ikke gjort noen registreringer av rødlistede moser. Samtlige moser er knyttet til åpen kalkrik leirjord eller kalkberg, mens lav er knyttet til solsteekt kalkberg.

Videre må det nevnes at Bleikøya har mange små og enkelte store forekomster av den prioriterte arten dragehode (VU), samt flere funn av den endemiske og sterkt truede (EN) arten dragehodeglansbille, som lever utelukkende på dragehode. Habitatet for denne arten, dvs. grunnlendte baserike områder med dragehode, er i tilbakegang som følge av sterkt press fra flere kanter, både utbyggingspress, tråkkslitasje, gjengroing og fremmede karplanter, noe som fordrer målrettet forvaltning av arealene som er viktige for arten.

Fremmede arter er sterkt til stede og setter mange steder et betydelig preg på vegetasjonen. Stedvis er hjemmehørende naturlig vegetasjon fortrent helt eller delvis og naturtypeverdien til enkelte lokaliteter er redusert som følge av fremmede arters negative påvirkning. Totalt 419 observasjoner fordelt på 48 arter av karplanter i de to høyeste risikoklassene på fremmedartlista er registrert på Bleikøya.

Bleikøya har store naturverdier, med flere kartlagte naturtypelokaliteter og hensynsområder/restaureringsområder, i tillegg til Bleikøya naturreservat, samt store forekomster av truede arter. Mye areal er påvirket av fremmede arter, gjengroing og/eller slitasje, men det finnes også lommer som fortsatt har et mer intakt preg. I den videre forvaltningen av naturverdiene ute på øya er det derfor viktig å fokusere spesielt på de avgrensede naturtypeområdene, samt hensynssoner/restaureringsområder for å kunne klare å ivareta og styrke verdiene som er kartlagt. Skjøtselen bør ha fokus på å ivareta et artsmangfold innenfor flere ulike artsgrupper. Det er allerede satt i gang en god del skjøtselstiltak i regi av velforeningene, Statsforvalteren og Bymiljøetaten. De siste årene er det brukt mange hundre tusen til skjøtsel og restaurering på hytteøyene. I 2022 brukte vi 350-400.000 bare på Bleikøya. Men vi har hatt like høy innsats i 2023 og 2024 (Bård Bredesen pers. medd.). Dersom man ønsker å bevare de særegne naturverdiene ute på Bleikøya er det imidlertid stort behov for å styrke arbeidet ytterligere. Rapporten kommer med forslag til tiltak i den videre forvaltningen av naturverdiene.

Fragmenter med intakt urterik vegetasjon finnes flere steder. Her med blant annet krattalant (NT) og mjørdurt. Foto: Anders Thylén.

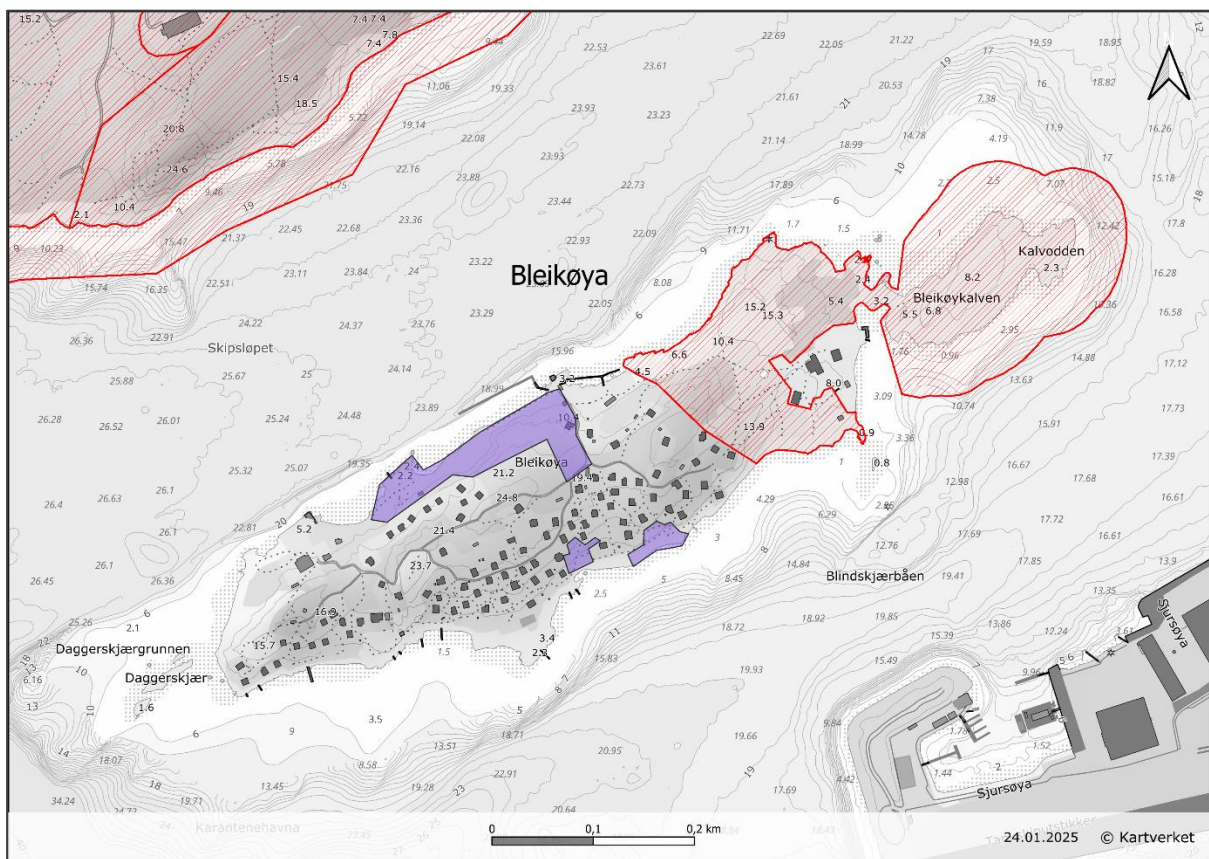
Innhold

1	Innledning	7
1.1	Oppdrag og undersøkelsesområde	7
1.2	Kartleggingsstatus 2021	8
1.3	Naturforhold	11
2	Metode	12
3	Resultater	13
4	Skjøtsel	26
5	Videre arbeid	29
	Referanser	30
6	Vedlegg	31
6.1	Fremmede arter	31
6.2	Vedlegg – Naturtyper	33

1 Innledning

1.1 Oppdrag og undersøkelsesområde

Gjennom Biofokus sin rammeavtale med Bymiljøetaten, Oslo kommune, om kartlegging av biologisk mangfold har vi kartlagt naturverdier på Bleikøya. Kartleggingen har foregått sommeren 2021, med fokus på naturtypekartlegging og generell artskartlegging, samt 2021, 2023 og 2024 med fokus på moser og lav. Maria K. Hertzberg har vært prosjektleder og ansvarlig for utarbeiding av rapport. Anders Thylén har stått for naturtypekartlegging, mens Torbjørn Høitomt og John Gunnar Brynjulvsrud har bidratt med feltarbeid med fokus på moser, og Alexander Nilsson med fokus på lav. Det undersøkte området er vist på kart i Figur 1. Kartleggingen i 2021 var i hovedsak konsentrert om hytteområdene, og det var ikke fokus på å kartlegge vernede arealer som er vist med rød farge på kartet under. Noe arbeid ble imidlertid også utført i verneområdene i sammenheng med oppdatering av naturtypebeskrivelsene og reviderte avgrensninger, samt for å eventuelt avdekke naturtyper med skjøtselsbehov. I 2024 ble det gjort noen tilleggsvurderinger og rapporten er oppdatert etter dette.

Figur 1. Kartet viser Bleikøya som er undersøkelsesområdet i dette oppdraget. Rød farge viser etablerte verneområder og lilla områder er mer detaljert avgrensede undersøkelsesområder gitt av Bymiljøetaten i 2021, men også arealer utenfor disse er undersøkt.

Fra oppdragsbeskrivelsen til Bymiljøetaten i 2021 er følgende utdrag sakset og gjelder for kartlegging av Bleikøya, samt Lindøya og Nakholmen som behandles i egne rapporter:

«Det er behov for sammenstilling av kartlegginger av naturtyper utført av NINA i 2016 (se vedlagte rapport og materiale) med kartlegginger utført tidligere på alle de tre øyene, samt gjennomføre nye/supplerende kartlegginger for en del arealer og innarbeide andre registreringer som er gjort.

Det skal i løpet av sommeren og høsten 2021 gjennomføres oppdatert kartlegging av naturtyper på Bleikøya, Lindøya og Nakholmen. Tidligere kartlegging utført av bl.a. NINA skal innarbeides. Det skal legges vekt på å kartlegge rødlistede og andre spesielt forvaltningsrelevante plantearter. Det er også ønskelig med kartlegging av rødlistede og forvaltningsrelevante mosearter. Funn av forvaltningsrelevante arter innenfor arealer som ikke avgrenses som naturtype skal også punktfestes i rapport og Artskart.no. Det skal kartlegges fremmede arter innenfor naturtypeavgrensningene samt store/spesielt bekymringsfulle forekomster av arter med økologisk risiko utenfor disse. Det foreligger allerede en del relevante artsfunn på Artsobservasjoner/Artskart og andre nettsted, og flere rapporter om naturverdier i området gir viktig informasjon om naturverdier. Dette omfatter bla. registreringer utført av Norsk Naturarv og kartlegginger og skjøtselsbeskrivelser utarbeidet av velforeningene på øyene. Denne informasjonen skal innarbeides i lokalitetsbeskrivelser og i den generelle rapporten i den grad de anses som relevante. Det skal utarbeides råd om skjøtsel og hensyn, som skal sees i sammenheng med de skjøtselstiltakene som allerede utføres på øyene. Det må derfor innhentes informasjon om den skjøtselen som utføres på øyene i regi av velforeningene, Statsforvalteren og Bymiljøetaten. En del av denne informasjonen finnes skriftlig.

Det skal leveres rapport som beskriver naturverdiene i området og behov for skjøtsel/hensyn. [...]»

I 2023 og 2024 er det i tillegg gjennomført tilleggskartlegginger av moser og lav, som er brukt videre i justering av verdi og avgrensing av enkelte naturtyper.

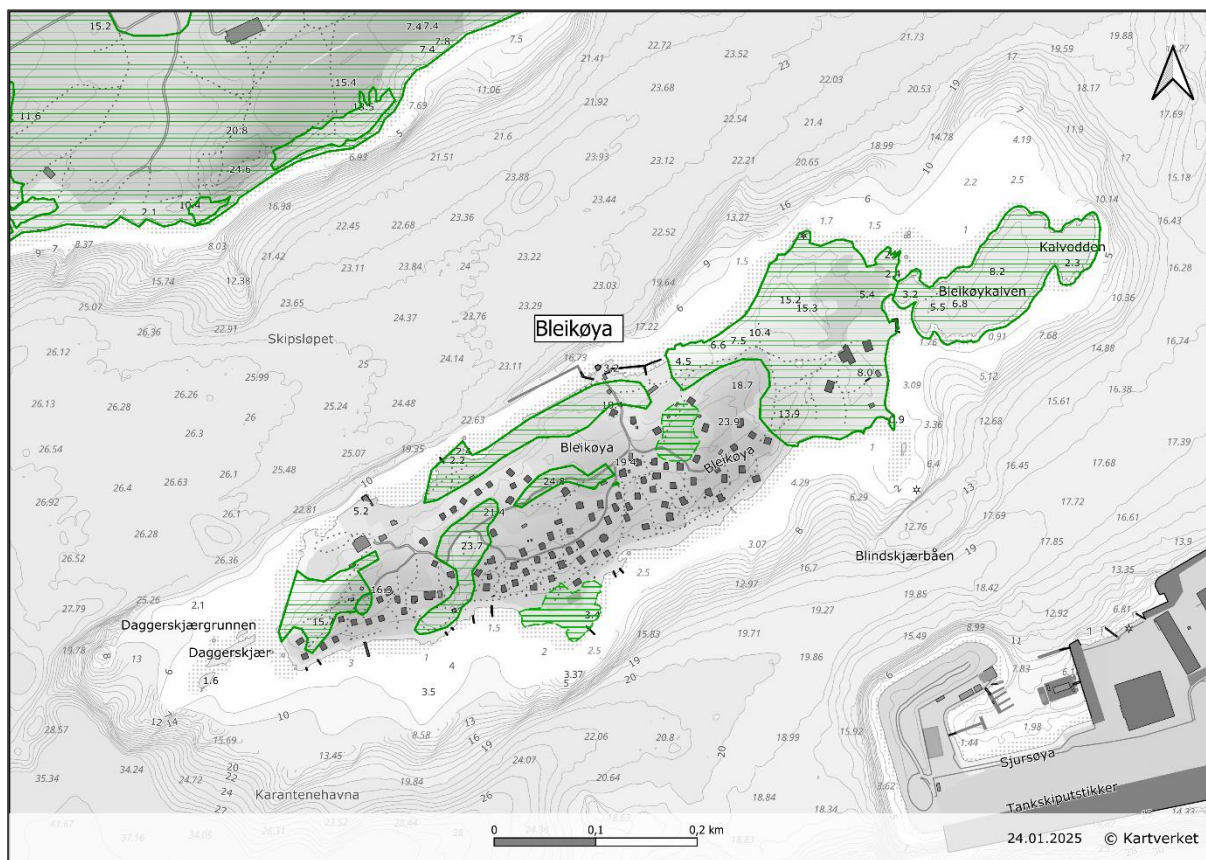
1.2 Kartleggingsstatus per 2021

Per juni 2021, før kartleggingen startet opp, var det til sammen registrert 10 naturtypelokaliteter i henhold til DN håndbok 13 på Bleikøya. Disse omfatter lokaliteter på land og har et samlet areal på 67 daa. 6 ulike naturtyper er representert hvor åpen grunnlendt kalkmark dominerer. Se Figur 2 for beliggenheten til de 10 naturtypelokalitetene og Tabell 1 for mer informasjon. Verneområdet ble NiN-kartlagt i 2018 (basiskartlegging i verneområder på oppdrag for Miljødirektoratet).

Tabell 1: Oversikt over naturtypelokaliteter på Bleikøya i Naturbase per juni 2021 (før oppdateringene som ble gjennomført i 2021).

BN-nummer	Områdenavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal (daa)
BN00088700	Bleikøya midtre IV	Åpen grunnlendt kalkmark		Viktig	0,01
BN00063984	Bleikøya midtre II	Åpen grunnlendt kalkmark		Viktig	1,61
BN00064140	Bleikøya nord	Åpen grunnlendt kalkmark		Viktig	6,8
BN00063492	Bleikøya sørvest	Åpen grunnlendt kalkmark		Viktig	4,6
BN00063605	Bleikøya midtre I	Rikt strandberg	Sørlig	Lokalt viktig	2,1
BN00063982	Bleikøya midtre III	Åpen grunnlendt kalkmark		Viktig	4,4
BN00064066	Bleikøyalven	Åpen grunnlendt kalkmark		Viktig	15,2
BN00063640	Bleikøya midtre syd	Åpen grunnlendt kalkmark		Lokalt viktig	2,8
BN00064338	Bleikøya nordøst	Slåttemark	Tørr, meget baserik eng i lavlandet slått	Svært viktig	29,5

BN00088757	Bleikøya sørvest II	Åpen grunnlendt kalkmark	Viktig	0,25
------------	---------------------	--------------------------	--------	------

Figur 2: Naturtyper på Bleikøya som er i Naturbase per 2021 (før oppdateringene som ble gjennomført i 2021, 2023 og 2024).

I tillegg gjennomførte NINA naturtype- og artskartlegginger på Bleikøya i 2016. Den gang ble det også avgrenset potensielle restaureringsområder og uprioriterte naturtyper. Kartleggingene fra 2016 er innarbeidet i årets undersøkelser og lokalitetsbeskrivelser. For resultater etter kartleggingen fra 2016 henvises det til Stabbetorp, Often og Andreasen (2016).

Figur 3. Åpen grunnlendt kalkmark på Bleikøya. Foto: Anders Thylén.

1.3 Naturforhold

Bleikøya er kjennetegnet ved å ha et gunstig klima med høy middeltemperatur sommerstid og kalkrik berggrunn overdekket med lite eller nesten ingen løsmasser. De naturgitte forholdene legger til rette for lav, moser, karplanter og sopp som er begunstiges av kalkrik jord og berg, samt varmekjære insekter som er avhengig av blomsterrike arealer i deler av sin livssyklus. Det generelle presset på arealer i Indre Oslofjord som har disse miljøforholdene er stort, noe som gjør at mange av de artene som har tilhold her er oppført på rødlisten for truede arter (Henriksen og Hilmo 2015). De kalkrike områdene ved Indre Oslofjord betegnes ofte som et nasjonalt «Hotspot-område» for varmekjære og kalkkrevende arter.

Figur 4. Kalkrik berggrunn dominerer på Bleikøya. Foto: Anders Thylén.

2 Metode

Det har vært fokus på naturtyper på land, og avgrensning av naturtypelokaliteter følger DN håndbok 13 (Miljødirektoratet 2007). De mest oppdaterte faktaarkene for hver enkelt naturtype er benyttet (Miljødirektoratet 2015). Kartleggingen i felt har pågått fra juni til august 2021. I tillegg til kartlegging av naturtyper er det registrert arter, både vanlige arter, rødlistede arter og fremmede arter. Det er også i 2023 og 2024 kartlagt moser og lav. Formålet med kartleggingen var å framskaffe et oppdatert og ryddig naturtypedatasett, ved å sammenstille kartlegginger av naturtyper utført av NINA i 2016 (Stabbetorp, Often og Andreassen 2016) med kartlegginger utført på Bleikøya tidligere, samt gjennomføre nye kartlegginger. Tidligere registreringer er derfor innarbeidet i de reviderte naturtypelokalitetene. Så langt det har latt seg gjøre og der det er trolig å finne naturtyper, er også hager undersøkt. Eventuelle skjøtselsavhengige naturtyper innenfor verneområdene skulle avgrenses.

All innleggelse av nye naturtypelokaliteter og redigering av gamle har blitt gjort i Oslo kommune sin naturdatabase Natur2000 og data herfra har blitt sendt til Statsforvalteren i Oslo og Viken for innleggelse i Naturbase hvor alle eksisterende naturtypedata finnes (www.naturbase.no). Alle artsfunn har blitt lagt inn i Biofokus Artsfunnbase med overføring daglig til Artskart. Ipad med Arcgis Collector med digitale kart har blitt brukt for å avgrense lokaliteter i felt for å sikre god presisjon.

3 Resultater

Naturtypelokaliteter

I dette kapittelet omhandles naturtype- og artsdata på Bleikøya. Hovedfokus ligger på arealer utenfor verneområder, men arealer og arter innenfor verneområder er også omtalt for å tegne opp hele bildet over naturverdiene i området.

Etter nykartlegging og sammenstilling i 2021, 2023 og 2024 er det til sammen på Bleikøya revidert eller nykartlagt et naturtypeareal på 46 daa fordelt på 20 naturtypelokaliteter. Figur 5 viser fordelingen av alle reviderte/nykartlagte lokaliteter, hvor også lokaliteter som er utvalgt naturtype er merket. Tabell 2 viser nøkkeldata for nykartlagte/reviderte lokaliteter. Naturtypebeskrivelser finnes i vedlegg.

Det er gjennomgående mange viktige lokaliteter som er nykartlagt/revidert. 8 lokaliteter er vurdert som svært viktige (A verdi), 8 lokaliteter vurdert som viktige (B verdi) og 4 lokaliteter er vurdert til lokalt viktige (C verdi). Utvalgte naturtyper i henhold til Naturmangfoldloven er sterkt representert i området. *Åpen grunnlendt kalkmark* og *slåttemark* er begge utvalgte naturtyper. Det er nykartlagt/revidert 11 lokaliteter med åpen grunnlendt kalkmark og 5 lokaliteter med slåttemark. En stor andel av naturtypearealet er definert som rødlistede naturtyper. Slåttemark er vurdert som kritisk truet (CR) og åpen kalkmark med utformingene *åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone* og *svært tørkeutsatt sørlig kalkberg* er rødlistet som henholdsvis direkte truet (EN) og nær truet (NT). Bleikøya innehar svært store naturverdier, og i nasjonal sammenheng er det her uvanlig store forekomster og stor tetthet av utvalgte naturtyper og truede naturtyper. Så å si alt av areal som ikke allerede er nedbygget eller parkifisert har en viss naturverdi i dag.

Tabell 2. Oversikt over reviderte/nykartlagte naturtypelokaliteter basert på nytt feltarbeid i 2021, 2023 og 2024. Nr. henviser til kart i Figur 5 (disse lokalitetsnumrene samsvarer med lokalitetsnumrenes siste 4 siffer i naturtypebeskrivelsene i vedlegg). Verdi i henhold til DN-håndbok 13: A=Svært viktig, B=Viktig og C=Lokalt viktig.

Nr.	Navn	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal (daa)
3201	Bleikøya 1	Slåttemark	Kalkslåtteeng	C	0,074
3206	Bleikøya 18	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	B	0,27
3166	Bleikøya brygge	Store gamle trær	Lind	C	0,19
3169	Bleikøya båtopplag	Erstatningsbiotoper på berg og åpen jord	Åpen sand- og grusmark	B	0,87
1477	Bleikøya midtre I	Slåttemark	Kalkslåtteeng	C	0,70
1475	Bleikøya midtre II	Slåttemark	Kalkslåtteeng	A	1,56
1473	Bleikøya midtre III	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	A	4,38
0199	Bleikøya midtre IV	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	B	0,15
1474	Bleikøya midtre syd	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	B	2,88
3171	Bleikøya midtre syd II	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	C	0,83
1476	Bleikøya nord	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	B	0,99
3168	Bleikøya nord II	Rik berglendt mark	Rik grunnlendt mark	C	0,7
3167	Bleikøya nord III	Slåttemark	Tørr, meget baserik eng i lavlandet slått	A	0,97
3208	Bleikøya nord IV	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	B	0,35
1478	Bleikøya nordøst	Slåttemark	Kalkslåtteeng	A	27,9
3170	Bleikøya nordøst II	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	A	0,95

Nr.	Navn	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal (daa)
1472	Bleikøya sørvest	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	A	4,74
0193	Bleikøya sørvest II	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	B	0,34
3172	Bleikøya sørvest III	Åpen kalkmark	Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet	B	1,44
4075	Bleikøya dam	Dam	-	B	0,14

Bleikøya

 Naturtyper i Naturbase per 2025, ikke revidert beskrivelse

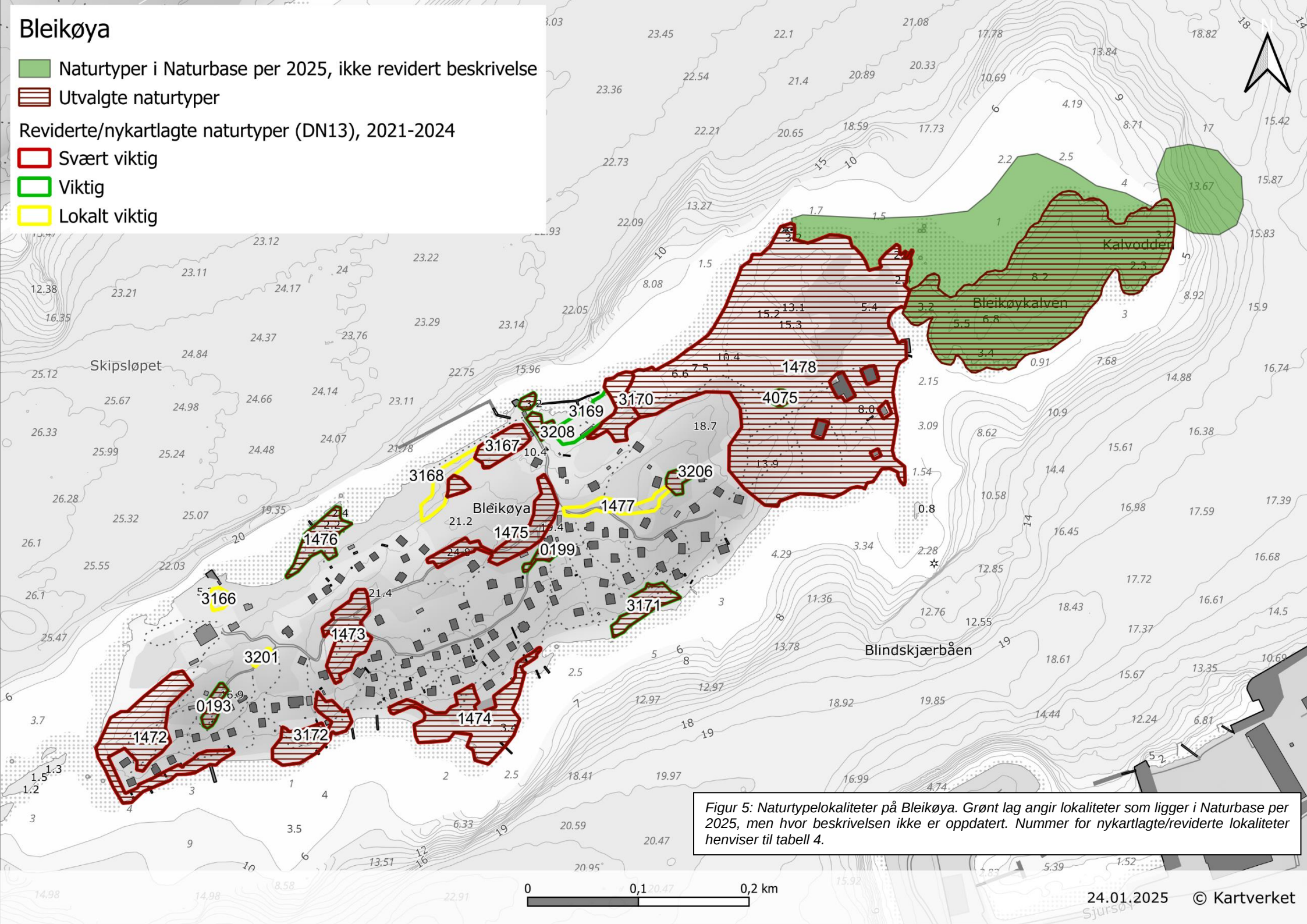
 Utvalgte naturtyper

Reviderte/nykartlagte naturtyper (DN13), 2021-2024

 Svært viktig

 Viktig

 Lokalt viktig

Figur 5: Naturtypelokaliteter på Bleikøya. Grønt lag angir lokaliteter som ligger i Naturbase per 2025, men hvor beskrivelsen ikke er oppdatert. Nummer for nykartlagte/reviderte lokaliteter henviser til tabell 4.

Figur 6. Avblomstret dragehode (VU) på Bleikøya. Dragehode er en prioritert art. Dragehode er typiske for naturtypen åpen grunnlendt kalkmark som er en rødlistet og utvalgt naturtype. Foto: Anders Thylén.

Aktuelle restaurerings- og hensynsområder

Spredt på Bleikøya finnes arealer som vi har vurdert til å ha for små kvaliteter for avgrensning som naturtypelokaliteter etter DN håndbok 13, på grunn av størrelse, innslag av fremmede arter, eller en kombinasjon av disse. Disse arealene har ofte et rimelig intakt marksjikt og kan derfor restaureres tilbake til mer opprinnelig natur om de riktige tiltakene settes inn. Det er ofte snakk om rydding av fremmede arter, engslått, rydding av kratt eller alternativt bruk av arealene som må til for å øke naturverdiene til disse områdene. Mange av områdene har allerede noen viktige naturtypekvaliteter og om tiltak iverksettes og disse blir vellykket kan området senere vurderes som naturtyper etter DN håndbok 13. Områdene er vist på kart i Figur 7 og er kort beskrevet med naturverdier og skjøtselsforslag i Tabell 3.

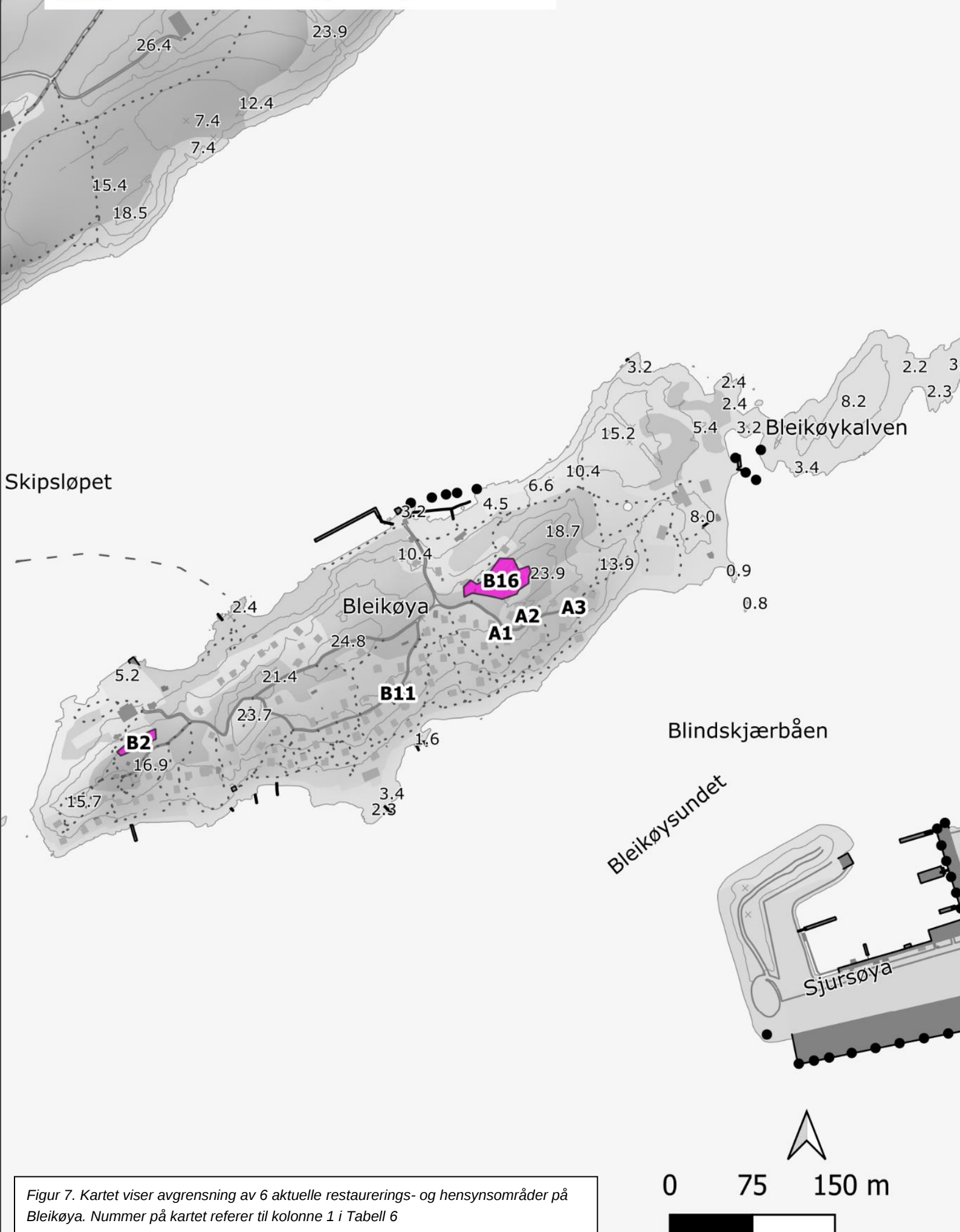
Tabell 3. Oversikt over aktuelle restaurering- og hensynsområder. Nr. referer til kart i Figur 7. Der områder er videreført/oppdateret fra NINA sin rapport fra 2016 (Stabbetorp, Often og Andreasen 2016) er gamle nr. gjenbrukt.

Nr.	Øy	Naturverdier	Skjøtsel og hensyn	Areal (daa)
B11	Bleikøya	Flekk med plen/engvegetasjon med kalktørrengarter og fremmede arter. Skjøttes i dag som plen. Engarter: aksveronika (VU), hjorterot (NT), gulmaure, blodstorkenebb, bakkemynte, dunkjempe. Fremmede arter: Gravbergknapp (SE), filterve (SE), hvitdodre (SE), snøbær.	Kan skjøttes som eng med sen slått. Bekjemp fremmede arter.	0,15
B16	Bleikøya	Skogteig med veletablerte og litt eldre furuer, naturtomt rundt hytte. Eng/plenpreget vegetasjon, men få registrerte arter, bl.a. fagerklokke. Tidligere krattalant her.	Spare furubestand. Vegetasjon kan gjerne skjøttes som eng heller enn som plen.	2,5
B2	Bleikøya	Mest ung løvskog, men inkluderer en smal nordvendt bergskrent og en glenne med noe kalkengvegetasjon. Et par interessante arter, som aksveronika (VU), knollmjørdurt (VU) og blodstorkenebb, men svært marginalt.	Kan fortsette å rydde langs nordskrent, og åpne opp fra sør inn mot glenne, men ikke høyeste prioritet.	0,6

Nr.	Øy	Naturverdier	Skjøtsel og hensyn	Areal (daa)
A1	Bleikøya	Engfleck i stikryss med noe buskratt (syryn, rognasal) og kalktørrengvegetasjon. Kalkarter: Fagerknoppurt, svartmispel (NT), blodstorkenebb, vill-løk og gulmaure. Fremmede arter: Gravbergknapp, ugrasklokke, såpeurt.	Kan rydde syryn etc, spare hjemlige busker og skjøtte som eng med sen slått. Bekjemp fremmede arter. Men lav prioritet!	0,09
A2	Bleikøya	Liten flekk med åpen kalkmark omkranset av tette kratt. Kratt (berberis) og kalktørrengvegetasjon. Engarter: Dragehode (VU), svartmispel (NT), dvergmispel, prikkperikum, fagerknoppurt, kransmynte, bergmynte og blodstorkenebb. Fremmede arter: mye gravbergknapp.	Rydde kratt langs kantene, luke rundt dragehode. Bekjempe gravbergknapp. Høy prioritet.	0,16
A3	Bleikøya	Lite parti med tørreng i veikryss. Engarter: Fagerknoppurt, engknoppurt, aksveronika (VU), knollmjørdurt (VU), gulmaure, sølvmure, flatrapp, bergmynte, blodstorkenebb. Fremmede arter: mye gravbergknapp.	Rydde kratt langs kantene. Kan skjøttes som eng med sen slått. Bekjemp fremmede arter, spesielt gravbergknapp.	0,23

Bleikøya

 Restaurerings- og hensynsområder

Figur 7. Kartet viser avgrensning av 6 aktuelle restaurerings- og hensynsområder på Bleikøya. Nummer på kartet referer til kolonne 1 i Tabell 6

Rødlistede arter

Et uttrekk fra Artskart viser at det på Bleikøya frem til januar 2025 var rapportert 6 710 artsposter fordelt på 1 441 arter. Av disse er 1 751 artsposter av rødlistede arter fordelt på 137 arter (iht. rødlista for arter 2021). Rødlisteartene er fordelt på grupper og rødlistearter som vist i Tabell 4.

Tabell 4. Oversikt over antall observasjoner av rødlistede arter på Bleikøya fordelt på artsgruppe og rødlistekategori. Tallene er iht. rødlista for arter 2021. Artskart januar 2025.

Artsgruppe	Kritisk truet (CR)	Sterkt truet (EN)	Sårbar (VU)	Nær truet (NT)	Datamangel (DD)	Totalt
Karplanter		46	246	348		640
Moser		3	11	16	14	44
Sopp			1	2		3
Lav		6	7			13
Fugler	127	58	474	272		931
Sommerfugler	1	13	39	15		68
Biller		13		8		21
Nebbmunn				5		5
Veps			8		1	9
Amfibier, reptiler				8		8
Spretthaler		2	3			5
Totalsum	128	144	789	675	15	1751

Samtlige rødlistede arter av karplanter som er registrert i forbindelse med undersøkelsene gjort i 2021 er allerede tidligere registrert på øya. Foruten en registrering av dvergekalkskjell (EN) gjort av Einar Timdal i 1982, var det ikke registrert noen rødlistede lav på Bleikøya før våre kartlegginger ble gjennomført. Og det var ikke gjort noen registreringer av rødlistede moser. Samtlige moser er knyttet til åpen kalkrik leirjord eller kalkberg, mens lav er knyttet til solsteekt kalkberg.

Av nye mosefunn som er gjort inkluderer dette for er labbmose (NT), stautvrangmose *Bryum radiculosum* (DD), åkerknollvrangmose (EN), småklokkemose (VU), stripevrangmose (NT) og buttvrangmose (NT) (Brynjulsrud & Nilsson, 2024). Lav ble undersøkt i 2023 og 2024 og alle funnene er knyttet til solsteekt kalkberg. Det ble gjennomført kartlegginger av lav på enkelte lokaliteter på Bleikøya i 2023 ifm. bekjempelse av fremmede arter (Brynjulsrud & Nilsson, 2024). I perioden 2023-2024 er det funnet dvergekalkskjell (EN), bruskkalkskjell (EN), kalkskiferlav (VU), gråtungelav (VU) og *Calogaya pusilla* (VU). For videre opplysninger knyttet til nye funn av moser og lav på Bleikøya kan man se til den henviste rapporten.

Prioriterte arter er arter som i henhold til Naturmangfoldloven har en særlig juridisk beskyttelse. På Bleikøya er det kun dragehode (VU) som har denne statusen, med mange små og enkelte store forekomster både innenfor og utenfor verneområdene. Den sterkt truede (EN) og endemiske arten dragehodeglansbille er funnet på til sammen tre lokaliteter på Bleikøya, men i 2023 ble den ikke gjenfunnet på den vestre lokaliteten. Den er funnet innenfor de større dragehodeforekomstene (Artskart). De store forekomstene med dragehode er således de viktigste naturmiljøene å ivareta på øyene og de bør derfor skjøttes på en god måte og fremmede karplanter bør bekjempes for å ivareta forekomstene. Det finnes også en tredje lokalitet for dragehodeglansbille, men her ble ikke billen gjenfunnet ved undersøkelser i 2023 (Artskart). Arten bør være grei å oppdage dersom man undersøker

lokaliteter på riktig tidspunkt. Det kan være at populasjonen her enten er svært liten eller at den har dødd ut (Stefan Olberg pers. medd.).

Funn av forvaltningsrelevante arter innenfor arealer som ikke er avgrenset som naturtype eller verneområde er også kartfestet (Figur 8), slik oppdragsgiver har etterspurt. Det er fokusert på karplanter, sopp, lav og moser. Det er valgt å kun kartfeste truede arter, dvs. rødlistede arter i kategorien CR, EN og VU. For karplanter er kartfestingen begrenset til kun å omfatte dragehode og smaltimotei i kategorien VU, da enkelte av karplantene i kategorien VU har svært mange registreringer på øyene. Ask og alm (begge EN) er ikke inkludert. For andre rødlistede arter av karplanter i kategorien VU samt arter i de lavere rødlistekategoriene, henvises det til Artskart. Arter som ligger helt inntil grensen til en naturtypelokalitet, har vi regnet for å kun ha litt upresis stedsangivelse.

Generelle forvaltningsråd for artene som ligger utenfor avgrensede naturtyper og verneområder vil være å fjerne evt. fremmede arter i nærheten av dem, samt å rydde kratt og busker for å forhindre utskygging og oppbygging av humus. Å kanalisere ferdsel slik at det ikke blir for mye tråkkslitasje i nærheten av forekomster med lav og karplanter vil også være viktig.

Forekomstene med sjeldne lav er funnet der kalkberget blir solstekt. Generelle skjøtselsråd for forekomstene utenfor naturtyper vil være å fjerne utskyggende vekster kontinuerlig. Ferdsel og medfølgende slitasje er et problem for kalklavene, og forekomstene begrenser seg i stor grad til vertikale berg og bergknaster. Dersom det er mulig kan man forsøke å kanalisere ferdselen bort fra lavforekomstene, men da disse befinner seg der folk naturlig ferdes (badeplass o.l.) vil det trolig være vanskelig.

For mosene er det å fjerne fremmede arter og eventuelt oppslag av stedegent kratt viktig. I tillegg bør man sørge for å opprettholde mulighetene for moderat tråkkforstyrrelse og blottlegging av substrat, der det vokser rødlistede moser. Kratt og busker bør f.eks. fjernes langs ferdselsveier slik at ferdselen blir mindre konsentrert. Når det er busker langs ferdselsveier blir det et skarpt skille mellom stor slitasje og ingen slitasje. Hvis det er mer åpent vil ferdselen spre seg noe mer ut i bredden, hvor det blir en gradient fra høy til moderat og liten slitasje. Ved luking av bergknapparter bør man på enkelte av lokalitetene være forsiktig så man ikke skader forekomstene av rødlistede moser. De er ofte fåtallige og har ofte svært små arealer med egnet nisje (Torbjørn Høitomt pers medd.).

I nasjonal sammenheng er det et uvanlig stort arts mangfold på Bleikøya og store forekomster av rødlistearter. Det er fortsatt meget stort potensial for funn av flere rødlistearter av insekter, sopp, lav og moser. Øya er rimelig godt undersøkt for karplanter, med begrenset potensial for funn av ytterligere rødlistearter av karplanter, men det forekommer sannsynligvis viktige artsfunn av karplanter som enda ikke er oppdaget.

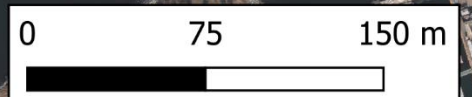
Tabell 5. Forvaltningsrelevante arter på Bleikøya som ikke ligger innenfor naturtypelokalitet eller verneområder. Punkter med forekomstene finnes i kartet på neste side.

Nr.	Øy	Art	Skjøtsel og hensyn
1	Bleikøya	Dragehode	Fjerne fremmede arter og evt. utskyggende busker
4	Bleikøya	Dragehode	Fjerne fremmede arter og evt. utskyggende busker
5	Bleikøya	Dragehode	Fjerne fremmede arter og evt. utskyggende busker
15	Bleikøya	Åkerknollvrangmose	Fjerne fremmede arter og evt. utskyggende busker
20	Bleikøya	Åkerknollvrangmose	Fjerne fremmede arter og evt. utskyggende busker

Nr.	Øy	Art	Skjøtsel og hensyn
30	Bleikøya	Dragehode	Fjerne fremmede arter og evt. utskyggende busker

Figur 8. Forvaltningsrelevante arter på Bleikøya som ikke ligger innenfor naturtypelokalitet eller verneområder. Punktfestet som rød avgrensning. Basert på data fra Artskart.

Fremmede arter

Fremmede arter er sterkt til stede og setter mange steder et betydelig preg på vegetasjonen. Stedvis er hjemmehørende naturlig vegetasjon helt eller delvis fortrent og naturtypeverdien til enkelte lokaliteter er redusert som følge av fremmede arters negative påvirkning. Fremmede arter av karplanter er kategorisert ut fra deres evne til å spre seg til nye steder og den evnen de har til å fortrenge stedegen vegetasjon der de etablerer seg. De artene som i Artsdatabankens Fremmedartsliste er vurdert å ha høy- og svært høy risiko er alle arter som i stor grad oppfyller begge disse kriteriene. Totalt 50 arter av karplanter i de to høyeste risikoklassene på fremmedartlista er registrert på Bleikøya. Tabell 6 lister opp de 50 artene og antall funn angitt i siste kolonne gir et noenlunde representativt bilde av den reelle forekomsten av artene. En del arter er vidt utbredte (øverst i tabellen), mens de nederst i tabellen er sparsomt til stede. Noen arter er helt sikkert underrapporterte. I Vedlegg er det kart med arealer hvor det er svært mye fremmede arter, men det kan forekomme større arealer med fremmede arter som ikke er fanget opp der, samt at listen med fremmede arter ikke er uttømmende.

I tillegg til nevnte fremmede arter med høy og svært høy økologisk risiko forekommer også enkelte andre fremmede arter som trolig hadde vært gitt slik risiko om de hadde vært vurdert av artsdatabanken. Dette gjelder f.eks. berberis og krøll-lilje, som ikke er vurdert av artsdatabanken fordi er innført i norsk natur før 1800 (Artsdatabanken 2023). Krøll-lilje og berberis har egenskaper som gjør at de effektivt kan konkurrere ut annen vegetasjon.

Videre bør det nevnes at Oslo kommune bruker en god del ressurser på å bekjempe liguster (Bård Bredesen pers. medd.). Dette er en hekkplante som er en ikke-hjemmehørende problemart i indre Oslofjord (i motsetning til i ytre Oslofjord), og som utgjør en trussel mot åpen grunnlendt kalkmark, fordi den har evne til å spre seg inn med fugl og ta over den stedegne vegetasjonen.

Det er ett deponi for hageavfall på Bleikøya, vest for butikken. Hageavfallet her brennes. Det anlagte deponiet kan være en uheldige spredningskilder for fremmede arter og annen uønsket næringskrevende vegetasjon.

Tabell 6. Viser oversikt over de 50 fremmede karplanter med høy og svært høy økologisk risiko som er registrert på Bleikøya. Poster i siste kolonne angir antall ganger arten er registrert. Listen er sortert på antall funn med de hyppigst registrerte artene øverst. Data fra Artskart hos Artsdatabanken januar 2025. HI – høy risiko; SE – svært høy risiko.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Poster
gravbergknapp	<i>Phedimus spurius</i>	SE	96
kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	HI	45
russevalerot	<i>Vincetoxicum rossicum</i>	SE	39
syrin	<i>Syringa vulgaris</i>	SE	32
blankmispel	<i>Cotoneaster lucidus</i>	SE	31
sprikemispel	<i>Cotoneaster divaricatus</i>	SE	28
filtrarve	<i>Cerastium tomentosum</i>	SE	27
rynkerose	<i>Rosa rugosa</i>	SE	17
bulkemispel	<i>Cotoneaster bullatus</i>	SE	11
dielsmispel	<i>Cotoneaster dielsianus</i>	SE	10
villvin	<i>Parthenocissus inserta</i>	SE	10
hvitdodre	<i>Berteroa incana</i>	SE	9
krypmispel	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	SE	9
russekål	<i>Bunias orientalis</i>	SE	8
tatarleddved	<i>Lonicera tatarica</i>	HI	7

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Kategori	Poster
kanadagullris	<i>Solidago canadensis</i>	SE	7
hvitsteinkløver	<i>Melilotus albus</i>	SE	6
buskhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	SE	6
gravmyrt	<i>Vinca minor</i>	SE	6
fagerfredløs	<i>Lysimachia punctata</i>	SE	5
matgrasløk	<i>Allium schoenoprasum</i> subsp. <i>schoenoprasum</i>	SE	4
takløk	<i>Sempervivum tectorum</i>	HI	4
snøbær	<i>Symphoricarpos albus</i>	HI	4
kystmispel	<i>Cotoneaster symondsii</i>	HI	3
kuletistel	<i>Echinops sphaerocephalus</i>	HI	3
kaprifol	<i>Lonicera caprifolium</i>	HI	3
legesteinkløver	<i>Melilotus officinalis</i>	SE	3
sibirbergknapp	<i>Phedimus hybridus</i>	SE	3
klistersvineblom	<i>Senecio viscosus</i>	SE	3
ugrasklokke	<i>Campanula rapunculoides</i>	HI	2
mupinmispel	<i>Cotoneaster moupinensis</i>	HI	2
ugrasmjølke	<i>Epilobium ciliatum</i> subsp. <i>ciliatum</i>	SE	2
sypressvortemelk	<i>Euphorbia cyparissias</i>	HI	2
dagfiol	<i>Hesperis matronalis</i>	HI	2
engryllik	<i>Achillea nobilis</i>	HI	1
ullborre	<i>Arctium tomentosum</i>	SE	1
rosenvindel	<i>Calystegia x pulchra</i>	HI	1
mørkmispel	<i>Cotoneaster atropurpureus</i>	SE	1
blomstermispel	<i>Cotoneaster multiflorus</i>	SE	1
honningknoppurt	<i>Cyanus montanus</i>	SE	1
alpegullregn	<i>Laburnum alpinum</i>	SE	1
gullregn	<i>Laburnum anagyroides</i>	SE	1
krypfredløs	<i>Lysimachia nummularia</i>	SE	1
hageeple	<i>Malus domestica</i>	SE	1
gullbergknapp	<i>Phedimus kamtschaticus</i>	HI	1
bergfuru	<i>Pinus mugo</i>	SE	1
rødhyll	<i>Sambucus racemosa</i> subsp. <i>racemosa</i>	SE	1
japansk drivtang	<i>Sargassum muticum</i>	SE	1
hekkspirea	<i>Spiraea salicifolia</i>	HI	1
valurt	<i>Symphytum officinale</i>	SE	1

Figur 9. Gravbergknapp (SE) har stor evne til å fortrenge stedegen vegetasjon. Her ser vi at arten dekker helt de kalkrike bergene og åpen grunnlendt kalkmark. Fra Bleikøya. Foto: Anders Thylén.

4 Skjøtsel

Det var også et ønske fra oppdragsgiver at det skulle utarbeides råd om skjøtsel og hensyn. For spesifikke skjøtelsråd for naturtypelokaliteter og hensynsområder/restaureringsområder henvises det til vedlegg med faktaark samt Tabell 3.

Bleikøya har svært store naturverdier. Det er mange kartlagte naturtypelokaliteter og hensynsområder/restaureringsområder, samt mange truede arter. Et stort antall av disse svært verdifulle naturmiljøene er truet av gjengroing, spredning av fremmede arter og til dels slitasje. Som følge av dette er det helt nødvendig med vesentlig større innsats i arbeidet med bekjempelse og forebygging av spredning av fremmede arter, skjøtsel/restaurering av verdifulle naturmiljøer og kanalisering av ferdsel. I den videre forvaltningen av naturverdiene ute på øya er det derfor viktig å fokusere spesielt på de avgrensede naturtypelokalitetene, samt hensynssoner/restaureringsområder. Dette for å kunne klare å ivareta og styrke verdiene som er kartlagt. Samtidig er det like viktig å fokusere på bekjempelse av fremmede arter som sprer seg inn i viktige områder utenifra, ved vindspredning og med fugler og dyr/mennesker. Det er allerede satt i gang en del skjøtselstiltak i regi av velforeningen, Statsforvalteren og Bymiljøetaten, og det blir gjort en veldig stor og god dugnadsinnsats her. Det arbeides bl.a. med å gjenåpne engarealer og å ta vare på dragehode. Det skjøttes også engarealer og ryddes åpen kalkmark. Flere av skjøtselstiltakene som allerede gjennomføres gir ikke bare sjeldne og kravfulle karplanter, men også sjeldne og kravfulle arter innenfor flere andre artsgrupper. Vi foreslår følgende tiltak i den videre forvaltningen av naturverdiene, hvor flere av tiltakene vil gagne flere artsgrupper samtidig:

- Slåttemark og englignende mark må slås minimum annet hvert år for å unngå tilvokst av tre- og busksjikt. De aller tørreste og skrinne arealene kan slås sjeldnere, så lenge det ikke gror igjen. Slått bør skje én gang mellom 15. august og 31. august, men helst seint av hensyn til pollinerende insekter og frøspredning av seintblomstrende arter. Det bør vurderes seinere slåttetidspunkt enn slutten av august der det vokser seintblomstrende arter, som f.eks. aksveronika. Nærliggende arealer bør helst ikke slås samtidig, av hensyn til insekter (næringstilbud og overvintring). Spesielt om de slås annethvert år kan en unngå at de slås samme år, dvs. spare noen områder hvert år som ikke slås. Slåtteavfall bør ligge 2-3 dager før det rakes sammen og fjernes.
- For noen områder vil det være aktuelt med slått tidligere enn 15. august. Dette gjelder for enger med betydelig innslag av uønsket vegetasjon, inkludert fremmede arter, som frør seg tidlig. Eventuelt bør uønsket vegetasjon og/eller fremmede arter lukes/kirurgisk slås før ordinær slått. Dette gjelder f.eks. der det er mye mjørdurt, hvor partier med mye mjørdurt slås i juli måned (Bård Bredesen pers. medd.). Ved tidlig slått forhindrer man at mjørdurten frør seg og engene har derfor med denne skjøtselen fått mindre innslag av mjørdurt. Samtidig unngår man å slå tidlig de delene av engene der det er store forekomster av krattalant og der det forekommer bukkebeinurt. For de engene hvor det er viktig å slå etter 15. august, bør engene gås over og lukes for uønskede arter i forkant, slik at disse ikke spres utover engene med skjøtselen. Hvis det likevel er risiko for spredning av slike arter bør avklippet fjernes så raskt som mulig (ikke ligge 2-3 dager) (Bård Bredesen pers. medd.).
- Åpen kalkmark som er under gjengroing bør ryddes ekstensivt for oppslag av trær og busker. Dette bør gjøres der målsettingen er å opprettholde og utvikle engpreget vegetasjon. Det bør være et særlig fokus på fremmede busker. Enkelte stedegne busker som geitved, hjemlige roser, slåpetorn, asaler og dvergmispel bør spares, og svartmispel spares alltid, men områdene skal generelt ha et ganske åpent preg.
- Der det er en del utskyggende tresjikt i tilknytning til engarealer og åpen kalkmark bør en vurdere å åpne opp. På den måten vil det komme inn mer lys til disse arealene. Utskygging fører til at mer fuktighet beholdes i bakken, hvilket gir gode forutsetninger for gjengroingsarter og oppbygging av humus. Gjenåpning bør helst gjennomføres gradvis over flere år.
- Fremmede arter bør bekjempes på alle lokaliteter hvor slike utgjør eller vil kunne utgjøre et fremtidig problem om tiltak ikke iverksettes. Dette bør gjøres både innenfor arealer avgrenset som naturtype eller hensynsområder/restaureringsområder. I dag bekjempes enkeltarter systematisk på Bleikøya (gjelder blant annet russesvalerot). Det er også fokus på bekjempelse av en del andre fremmede arter på mindre

arealer med store naturverdier. Man bør fortsette det videre arbeidet som kommunen, vellet og hver enkelt hytteeier gjør for bekjempelse av fremmede arter, men det trengs vesentlig økt innsats innenfor flere lokaliteter. Man kan gå sammen om tiltak på fellesarealer og på egne eiendommer for å øke kunnskapen om fremmede arter og styrke bekjempelsen av dem. Om arbeidet med bekjempelse ikke styrkes vesentlig nå vil det måtte brukes langt større ressurser i fremtiden for å oppnå samme effekt. Det er i henhold til reguleringsbestemmelsene ikke tillatt å plante fremmede arter ute på Bleikøya (Bård Bredesen pers medd.). Det er allerede gitt klare oppfordringer mot nyplanting av enkelte fremmede arter og innførte problemarter (bla. a syrin), men disse bestemmelsene bør følges bedre opp. Det bør trolig lages sterkere og tydeligere anbefalinger og retningslinjer for bruk av fremmede arter med stort spredningspotensiale. Trolig burde man på generelt grunnlag fraråde planting av fremmede arter ute på øyene. Rydding av fremmede arter bør også følges opp med etterundersøkelser for å kontrollere om tiltakene har ønsket effekt.

- Fjerne fremmede arter også utenfor arealer med naturverdier bør være av høy prioritet. Slike forekomster fungerer potensielt som spredningskilde inn til arealer med naturverdier. Dette gjelder blant annet for russesvalerot, kuletistel og kanadagullris. Samtidig bør man være føre-var, da en del fremmede arter som stedvis er et stort problem på fastlandet, foreløpig er sjeldne ute på øyene. Dette gjelder for eksempel for parkslirekne og hagelupin. Slike arter bør det være en del fokus på, slik at man forhindrer at de får like store forekomster på blant annet Bleikøya. Oslo kommune har utarbeidet en liste over arter som bekjempes systematisk på øyene i Oslofjorden, nesten uavhengig av hvor de befinner seg. Dette omfatter følgende svært problematiske plantearter: russesvalerot, kjempebjørnekjeks, kanadagullris, russekål, kuletistel og strandkarse. Det vurderes om listen bør utvides til å gjelde flere arter som man ser at sprer seg raskt og lett tar over vegetasjonen (f.eks. dagfiol, hviddodre og fagerfredløs) (Bård Bredesen pers. medd.).
- Åpne kalkberg og engvegetasjon i Indre Oslofjord er utsatt for slitasje, og det er enkelte naturtypelokaliteter og hensynsområder/restaureringsområder med mye slitasje på Bleikøya. For å unngå tråkk og slitasje på de mest sårbare stedene med stort artsmangfold av karplanter er det viktig å kunne kanalisere ferdsel ved tilrettelegging. Man kan også sette opp informasjonsskilt som forklarer at de som besøker øya går gjennom sårbar natur. Man bør finne ut hvilke områder som tåler lite eller moderat slitasje. Ferdselen bør i så stor grad som mulig ledes utenom disse områdene. Vurdering av hvilke stier som helst bør brukes, om sperregjerder skal settes opp for å beskytte natur, eller hvor det kan tilrettelegges for bading og rasting, bør gjøres av de i kommunen, SNO og Statsforvalteren som kjenner arealene og utfordringene i planområdet svært godt. For eksempel kan bare det å fjerne en rastebenk trolig bidra til mindre slitasje i en viktig naturtypelokalitet. Eksisterende og evt. ny fagbiologisk kunnskap om naturverdiene bør brukes aktivt for å ta avgjørelser rundt slike spørsmål. Det er behov for en detaljert gjennomgang med henblikk på slitasje, for å se nærmere på hvilke tiltak som kan og bør gjennomføres for å begrense skade på vegetasjonen.
- Tråkk og slitasje fra turisme og rekreasjon, samt gjengroing og konkurranse fra fremmede arter, er blant de største negative påvirkningsfaktorene for kalklavene ute på Bleikøya. Erfaringer som Biofokus har fra andre prosjekter med forekomst av truede kalklav (Reiso og Haugan 2010, Klepsland og Reiso 2020) er også relevante for kalklavene på øyene i Oslofjorden og er derfor i stor grad gjengitt her. Røddistede kalklav er knyttet til svært soleksperte varme kalkberg og gjengroing med påfølgende utskygging påvirker kalklavene negativt. Manuell rydding av busk og kratt er et effektivt og skånsomt tiltak som vil kunne ivareta kalklavene. Dette gjøres i stor grad for å ivareta andre naturverdier knyttet til øya også. Tråkkslitasje er også et problem for kalklavene, hvor ferdselen i perioder er svært stor. Kalklav ble for det meste funnet på vertikale formasjoner, både små knaster på kalkberget langs fjorden og mindre kalkvegger, og i mindre grad på skråberg m.m. Det tyder på at konstant tråkkslitasje trolig i stor grad begrenser dagens utbredelse. Slitasje og erosjon har trolig medført at artsmangfoldet er noe mindre enn potensiale skulle tilsi. I tillegg til direkte tråkkskader er kalklavene flere steder også indirekte truet av tråkkinitiert forvitring av kalkbergene. Flere steder er berget gått i oppløsning og grus har lagt seg over egnede voksesteder for kalklav. Grus på bergene gir i tillegg også en betydelig større slitasjeeffekt ved tråkk. For å minske menneskeskapt slitasje på de mest tråkkutsatte bergene, kan kanalisering av ferdsel bort fra de mest intakte kalkbergene, i kombinasjon med informasjon, være aktuelle tiltak. Men kanalisering av ferdsel er utfordrende, og trolig vil fjerning av fremmede arter og utskyggende vegetasjon være de mest gjennomførbare tiltakene for å øke potensielle habitat for kalklaver.
- Når det er sagt er det for noen mosearter positivt med slitasje. Mangel på slitasje er et problem for en del sjeldne, kalkkrevende og varmekrevende pionérmoser. Dette er arter som trolig fant sin plass i beitelandskapet i tidligere tider, men som nå er begrenset til kanten av stier og andre mindre erosjonsflater.

For flere av disse artene er sesongvariasjonen i slitasjen trolig sentral. Mye ferdsel i sommermånedene, litt mindre vår og høst og lite vinterstid (slik som det er nå med fordelingen av folk gjennom året), er bra for at substratet holdes forstyrret samtidig som artene får tid til å vokse opp og sette sporer fra høst til tidlig sommer (Torbjørn Høitomt pers. medd.). Mange av de aktuelle artene utvikler sporer seint på høsten og de er slik sett skånet for den verste slitasjen. Uansett er dette forstyrrelsesbetingete arter, og ujevn slitasje er trolig det beste for å ivareta pionérmosene. Avgrensing og inngjerding av arealer med slike arter vil være negativt, og ved evt. inngjerding vil man samtidig fjerne gradienten i slitasje som dannes naturlig ved at områder slites ulikt (John Gunnar Brynjulvsrud pers. medd.). En gradient i slitasje fra intensiv (langs kanten av stien) til lite slitasje bidrar til å skape habitat for ulike arter. De aller mest opptråkkede partiene, f.eks. brede adkomstveier til badeplasser eller helårs turveier med svært mye trafikk får trolig for mye slitasje, men generelt sett bør en for mosenes del være redd for for lite enn for mye ferdsel. Mosearter som er tilpasset lite til moderat ferdsel vil trolig finne egnete levesteder i randsonene. Unntaket er svært sjeldne arter som uansett krever konkret oppfølging på de få stedene de vokser (Torbjørn Høitomt pers. medd.). Disse slitasjekravene for pionérmoser kan komme i direkte konflikt med bevaringsmål for eksempelvis kravfulle moser som er mer sårbare for slitasje (for det meste i bergsprekker o.l.), karplanter på tørrenger og åpen grunnlendt kalkmark og kalklavene. Da bør man forsøke å få til en differensiert forvaltning, hvor slitasjen kanskje godtas, kanaliseres og overvåkes på enkelte steder, mens man forsøker å begrense den andre steder. Dette problematiseres videre i Brynjulvsrud og Høitomt (2023). Videre vil fjerning av fremmede arter og eventuelt oppslag av stedegent kratt være det viktigste i skjøtselen rundt forekomstene med pionérmoser. Ved luking av bergknapparter bør man på enkelte av lokalitetene være forsiktig så man ikke ødelegger forekomstene av rødlistartene. De er ofte fåtallige og har ofte svært små arealer med egnet nisje.

- Det er viktig for artsmangfoldet på øya å ivareta gamle trær, både i og utenfor naturtypelokaliteter, samt innenfor verneområdet. Dersom gamle trær eller døde trær må felles av sikkerhetsmessige årsaker (tett opptil hytter) bør dette avklares med befarings i forkant. Statsbygg som grunneier avklarer dette i hvert enkelt tilfelle, ofte i samråd med Bymiljøetaten i Oslo kommune.
- Arealer som i dag klippes som plen kan i noen tilfeller ha potensiale til å utvikle seg til slåttemark. For å forbedre potensiale kan det heller innføres et slåtteregime på disse arealene (se Tabell 3). Dvs. at første og eneste slått gjøres etter at blomstene har blomstret og frødd seg (tidligst 15. juli, helst ikke før 1. august). Det er da viktig å fjerne plantemateriale etter slått for å øke kvaliteten på engene (se detaljer under skjøtsel av slåttemark lenger opp). I slike områder vil det være potensial for verdifull kalkeng på sikt. Alternativt vil litt lavere klippefrekvens på mange «plener» kunne gi et positivt bidrag til mengden planter som blomstrer til enhver tid. Mindre intensiv plenklipping er også en fin måte og holde arealer åpne på, og i motsetning til slått en gang i året, hindrer det at fremmede arter får fotfeste. Der det allerede er fremmede arter vil slått eller mindre intensiv plenklipping etter de fremmede artenes frømodning i de fleste tilfellene øke spredningen av de aktuelle fremmede artene. I de tilfeller hvor det allerede er fremmede arter tilstede vil det være behov for luking i juni og juli, før klipping eller sen slått gjennomføres.

5 Videre arbeid

Naturtypelokalitetene innenfor naturreservatet er ikke fullstendig oppdatert.

Det er stort potensial for rødlistede og andre interessante insektarter i en del av naturtypene på Bleikøya. Det er gjort insektkartlegginger på en del av øyene i Oslofjorden tidligere, blant annet på Bleikøya (Endrestøl m.fl. 2005, Endrestøl m.fl. 2006, Endrestøl m.fl. 2007, Endrestøl m.fl. 2008, Elven og Hansen 2014, Elven og Hansen 2018). Likevel er det fortsatt store hull i kunnskapen, hvor Bleikøya ikke er like godt undersøkt. Trolig er det først og fremst på Bleikøya man bør ha ytterligere undersøkelser av insekter. Alle insektordener er heller ikke undersøkt, og det er store muligheter for å finne noe nytt innen en del av de dårlig undersøkte ordrene, inklusive nye arter for Norge. Mye av det som er gjort tidligere baserer seg på biller, sommerfugler og enkelte vepsefamilier, samt noe på nebbmunner. Det er trolig fremdeles mye nytt å finne også innen disse gruppene, men det er andre grupper som er dårligere undersøkt. Dette gjelder enkelte tovinge-grupper og planteveps. Det gjelder også en del mindre ordener av både insekter og andre leddyr, som mangelvinger, edderkoppdyr, bløtdyr og skruketroll (Kjell Magne Olsen pers.medd.).

Det er i liten grad kartlagt sopp på Bleikøya, men det er trolig stort potensiale for mange sjeldne sopp knytta til de åpne engmiljøene. Sporadiske soppundersøkelser på Lindøya ga et godt bilde av potensiale for kravfulle sopp i åpen grunnlendt kalkmark og i engene her. Trolig kan det være interessante sopp også på Bleikøya. Det ble gjennomført kartlegginger av kravstore og rødlistede mose- og lavararter på deler av Bleikøya i 2023 i forbindelse med bekjempelse av gravbergknapp (Brynjulvsrud og Nilsson 2024), samt i 2024. Det er også noe usikkerhet knyttet til hva slags påvirkning som gunstigst for enkelte av mosene. Der er behov for å konkretisere hvilke arealer der moderat slitasje er både nødvendig og lite problematisk, samtidig som det ikke i for stor grad går på bekostning av andre naturverdier.

Trolig bør det også gjennomføres bedre kartlegginger av moser og lav der gravbergknapp, sibirbergknapp og andre fremmede arter vurderes bekjempet ved tildekking med presenning. Oslo kommune har forsøkt med flere ulike tiltak for å bekjempe disse karplantene og det ser ut til at tildekking er det eneste realistiske tiltaket for å få kontroll med disse artene mange steder (Bård Bredesen pers. medd.), men da bør evt. sjeldne arter avdekkes i forkant. Dette er gjort enkelte plasser i 2023, hvor gravbergknapp bekjempes med tildekking (for videre informasjon se til Brynjulvsrud og Nilsson 2023). Evt. sopp vil trolig i liten grad påvirkes av tildekking, men kunnskapsgrunnlaget er for dårlig til å kunne si noe sikkert.

Referanser

- Artsdatabanken. 2018. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021>
- Artsdatabanken. 2023. Innsyn i de foreløpige vurderingene - Fremmedartslista 2023.
- Brynjuvlsrud, J.G. og Høitomt, T. 2023. Kartlegging av kalkvegmoser *Ceratodon conicus* - Forslag til skjøtsel på Lindøya og Ulvøya i Oslo kommune. Biofokus rapport 2023-045. Stiftelsen Biofokus. Oslo. <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2023-045.pdf>
- Brynjuvlsrud, J.G. og Nilsson, A. 2024. Kartlegging av lav og moser på Nakkholmen og Bleikøya. Kunnskapsgrunnlag i forbindelse med bekjempelse av fremmede arter på øyer i Oslo kommune. Biofokus rapport 2023-077. Stiftelsen Biofokus. Oslo. <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2023-077.pdf>
- Elven, H. og Hansen, L.O. 2014. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune V. Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Rapport nr. 40, 1-113.
- Elven, H. & Hansen, L. O. 2018. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune VI. Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Rapport nr. 70, 124 s.
- Endrestøl, A., Gammelmo, Ø., Hansen, L. O., Lønnve, O. J., Olberg, S., Aarvik, L. 2005. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune. NHM rapport
- Endrestøl, A., Gammelmo, Ø., Hansen, L. O., Lønnve, O. J., Olberg, S., Olsen, K. M., Aarvik, L. 2006. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune II. NHM rapport 05/20055
- Endrestøl, A., Gammelmo, Ø., Hansen, L. O., Lønnve, O. J., Olberg, S., Olsen, K. M., Aarvik, L. 2007. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune III. NHM rapport
- Endrestøl, A., Hansen, L. O., Aarvik, L., Berggren, K., Fjellberg, A. 2011. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune 2008 IV. NHM rapport nr. 2, 1-104
- Hertzberg, M. K., Thylén, A. og Olsen, K.M. 2023. Naturverdier på Nakkholmen, Bleikøya og Lindøya. Fokus på naturtyper med behov for skjøtsel. Oppdatert versjon mars 2023. BioFokus-rapport 2021-048. Stiftelsen BioFokus. Oslo. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2021-048.pdf>
- Henriksen, S. og Hilmo, O. 2015. Resultater. Norsk rødliste for arter 2015. <http://www.artsdatabanken.no/Rodliste/Resultater>
- Klepsland & Reiso 2020. Truete lavarter på åpen grunnlendt kalkmark og kalkberg i Oslofeltet (2020). BioFokus-notat 2020-82. Stiftelsen BioFokus. Oslo <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2020-82.pdf>
- Miljødirektoratet. 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. -DN Håndbok 19-2001. Revidert 2007. s.51. Miljødirektoratet. Trondheim.
- Miljødirektoratet. 2015. Utkast til reviderte faktaark frå DN-håndbok 13. Naturtyper på land og i ferskvann. Miljødirektoratet.
- Reiso, S. og Haugan, R. 2010. Kartlegging av rødlistede kalklav i utvalgte verneområder i Bamble og Porsgrunn kommuner. Vurdering av trusler og skjøtelsbehov. BioFokus-rapport 2010-14. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2010-14.pdf>
- Stabbetorp, O. E., Often, A. og Andreassen, M. Botanisk undersøkelse av hytteområdene på Bleikøya, Nakkholmen og Lindøya, Oslo kommune. 2016. NINA (revidert 2020 og 2021)

Andre nyttige lenker:

<https://dragehode.wordpress.com/2014/06/04/tellingen-av-dragehode-er-fullfort/>

<https://www.naturarv.no/drakehode-lokalitet-3-1-nakkholmen-oslo.4652577-36137.html>

<https://www.naturarv.no/index.php?id=4650814&cat=36137>

6 Vedlegg

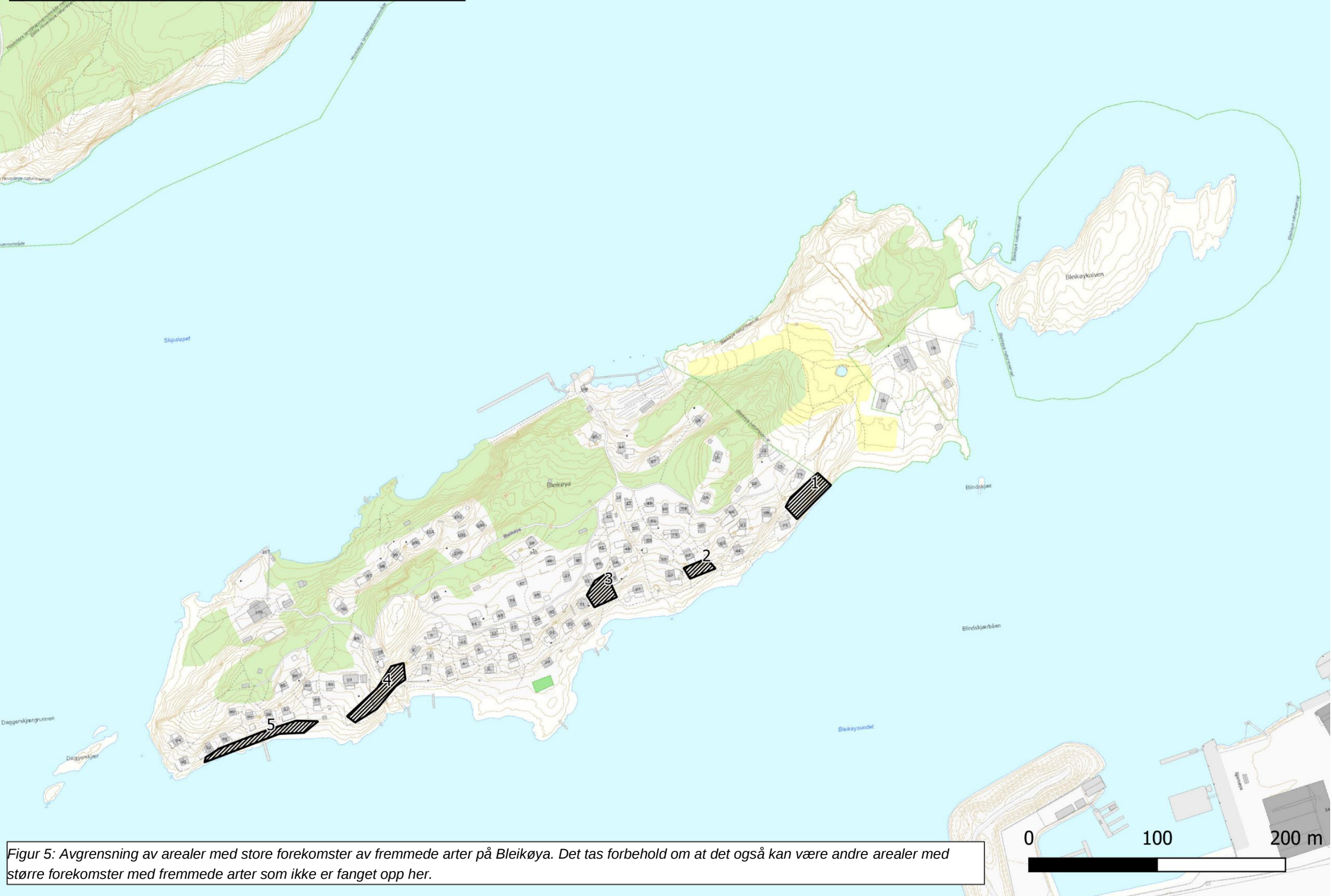
6.1 Fremmede arter

Under følger avgrensninger (Figur 16) av noen litt større forekomster med fremmede arter, eller hvor det er tett med fremmede arter ute på Bleikøya. Det tas forbehold om at avgrensningene er noe grove, samt at det kan finnes flere arealer med en del fremmede arter som ikke er tatt med på kart her. Listen i Tabell 6 er heller ikke uttømmende.

Tabell 7. Arealer med store mengder fremmede arter på alle tre øyer. Listen er ikke uttømmende. Nr. henviser til nr. i Figur 16-18. Fremmede arter som dominerer er uthevet.

Lokalitet	Nr. i kart	Arter
Bleikøya	1	Gravbergknapp, sibirbergknapp, filterarve
	2	Matgrasløk, gravbergknapp
	3	Gravbergknapp
	4	Gravbergknapp
	5	Filterarve, gravbergknapp

Større forekomster med fremmede arter på Bleikøya

Figur 5: Avgrensning av arealer med store forekomster av fremmede arter på Bleikøya. Det tas forbehold om at det også kan være andre arealer med større forekomster med fremmede arter som ikke er fanget opp her.

6.2 Vedlegg – Naturtyper

Nykartlagte/reviderte naturtypelokaliteter på Bleikøya i 2021 og 2024. Nr. referer til nummer på kart og i tabell i resultatkapittelet, men hvor kun de 4 siste sifrene er inkludert i resultkapittelet.

193 Bleikøya sørvest II

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: B Areal : 0,34 daa

Innledning: Lokaliteten ble opprinnelig registrert av Kristina Bjureke i 2001 og lagt inn i Naturbase av Siste Sjanse i 2003 som del av større lokalitet (BN00063492). Kartlagt igjen og skilt ut som egen lokalitet av Sweco i 2010 i forbindelse med kartlegging av dragehode og dragehodeglansbille. Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 9. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest på Bleikøya, og er omkranset av hytter, stier, hekker, gjengroingsskog og annet påvirket areal. Lokaliteten ligger langs et stitråkk ned til hyttene fra hovedstien.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen utgjøres av åpen kalkmark, av undertype åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyngmark/lavmark (T2-C-7 og T2-C-8). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: God forekomst av dragehode (VU). Andre kalktørrengarter som finnes her er knollmjørdurt (VU), aksveronika (VU), nikkesmelle (NT), flekkgrisøre (NT), bakketimian (NT), nakkebær (NT), hjorterot (NT), bergmynte, bakkemynte, engnellik, blodstorkenebb, prikkperikum og fagerknoppurt m.fl. Av busker forekommer bl.a. svartmispel (NT), sølvasal (NT), dvergmispel og geitved. Dragehodeglansbille (EN) er registrert her både i 2006 og 2015.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er liten, har preg av restareal, og områdets funksjon er som atkomst/sti til hyttene. Stort press av de fremmede buskartene syrin og blankmispel fra kantene. Takløk og filterarve sprer seg også oppover i området fra hagene nedenfor, men foreløpig beskjedent. Stien (og kanskje sporadisk tråkk utafor stien) bidrar til å holde lokaliteten åpen. Lokaliteten kan med letthet forsvinne på grunn av gjengroing, omlegging av ferdselsmønster, bruk av arealet til lagring/deponering av materialer eller masser eller andre tiltak. Det er de siste årene gjort en god innsats med å rydde syrin mot hagene og å rydde kratt mot skokanten.

Fremmede arter: Syrin omkranser deler av lokaliteten og medfører et konstant spredningspress. Blankmispel, gravbergknapp, takløk og filterarve forekommer også. Det er gjennomført omfattende bekjempelse av fremmede planter.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og under press fra blant annet fremmede arter. Den har likevel en rik kalktørrengflora med bl.a. en rik forekomst av den utvalgte arten dragehode (VU) og totalt ti andre rødlistede plantearter. Dessuten innehar området en viktig forekomst av den endemiske arten dragehodeglansbille (EN). En rik dragehodeforekomst, registrering av en endemisk art, samt sett i sammenheng med lokalitet 1472, tilsier dette verdi svært viktig (A-verdi).

Dragehode og dragehodeglansbille har status som prioritert art (naturmangfoldloven). Forekomster av arten er beskyttet gjennom egen forskrift om dragehode som prioritert art (<http://www.lovdatab.no/for/sf/md/xd-20110520-0517.html>).

Skjøtsel og hensyn: En må fortsette å rydde syrin mot bebyggelsen og kratt og løvoppslag som kommer inn fra kantene. Det bør legges en plan for å bekjempe syrin. Det er flere ganger årlig behov for luke oppslag og fremmede arter rundt selve dragehodeforekomsten.

.....

199 Bleikøya midtre IV

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: B Areal : 0,15 daa

Innledning: Lokaliteten ble opprinnelig registrert av Sweco i 2010 i forbindelse med kartlegging av dragehode. Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Knøttliten engbakke straks sør for toppryggen midtveis på Bleikøya. Ligger på grunnlende mellom mellom hytter og langs sti. Syrin og andre busker omkranser lokaliteten.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen utgjøres av åpen kalkmark av undertypen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet. Den består av små flekker av grunnlendt kalktørreng mellom stier. Den er tett omkranset av buskvegetasjon og med spredte busker innenfor avgrensningen. I tre- og busksjikt vokser furu, einer, syrin og snøbær, fremmede mispler og hjemlige mispler. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyngmark/lavmark (T2-C-7 og T2-C-8). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Forekomst av dragehode (VU). Av andre kalktørrengarter fins også aksveronika (VU), knollmjørdurt (VU), hjorterot (NT), svartmispel (NT), bakketimian (NT), hjertegrass (NT), krattalant (NT), nakkebær (NT), geitved, engknoppurt, gulmaure, dunkjempe, rundbelg, blodstorkenebb, prikkperikum og bergmynte.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er sterkt presset av gjengroing med busker (til dels fremmede arter) fra kantene. Det er rør under veien, ferdsel etc. og et sted ser det ut til å ha vært dumpet noe gressavfall. Området er blitt skjøttet de seneste årene for å ivareta dragehodeforekomsten.

Fremmede arter: Syrin, snøbær og blankmispel står rundt lokaliteten. Gravbergknapp er i spredning. Det er gjennomført en del bekjempelse av fremmede planter.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og under press fra fremmede arter. Rik kalktørrengsflora, med i alt ni rødlistede karplanter, og funn av dragehode, gir likevel verdien viktig (B).

Dragehode har status som prioritert art (naturmangfoldloven). Forekomster av arten er beskyttet gjennom egen forskrift om dragehode som prioritert art (<http://www.lovdatabasen.no/for/sf/md/xd-20110520-0517.html>).

Skjøtsel og hensyn: En bør fortsette å rydde forsiktig, for å unngå at buskvegetasjonen sprer seg, med hovedfokus på de fremmede buskartene. Det åpne engarealet kan heller sakte utvides noe. Slått innimellom med fjerning av høyet, men trolig ikke årlig. Dragehoden skal ikke slås, men heller rydde forsiktig rundt. Gravbergknapp lukes og det bør legges en plan for å bekjempe syrin.

.....

1472 Bleikøya sørvest

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: A Areal : 4,74 daa

Innledning: Lokaliteten opprinnelig registrert av Kristina Bjureke i 2001, og lagt inn i Naturbase av Siste Sjanse i 2003. Videre registrering og oppdatering av Sweco i 2010 i forbindelse med kartlegging av dragehode (den opprinnelige lokaliteten ble da delt i to). Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 9. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Det er kartlagt moser og lav i 2024 og avgrensningen er noen endret etter dette, hvor mer areal langs vannet mot sør og sørøst er inkludert (T. Høitomt, J.G. Brynjulvsrud og A. Nilsson).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest på Bleikøya, på tvers av toppryggen og har dermed både sør- og nordvendte skrenter. Grunnlendt mark med forvitningsjord dominerer, men det er enkelte mindre knauser med berg i dagen. Berggrunnen består av kambrosilurkalk.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtype er åpen kalkmark, hovedsakelig av undertypen åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet. Lokaliteten består for det meste av åpen kalktørreng, men med spredte treholt og partier med kratt. Dette er en av de største og rikeste områdene med kalktørreng på øya. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyng/lavmark (T2-C-7 og T2-C-8). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Området huser en svært artsrik kalktørrengflora, med blant annet gode forekomster av dragehode (VU). Det er også gode forekomster av mange andre kalktørrengsarter hjorterot (NT), knollmjørdurt (VU), aksveronika (VU), smaltimotei (VU), krattalant (NT), bakketimian (NT), nikkesmelle (NT), gulmaure, bergmynte, bakkemynte, engnellik, blodstorkenebb, vill-lin, dunkjempe, bergskrinneblom, markmalurt, fagerknoppurt, engknoppurt og enghavre (NT). Av hjemlige busker/trær forekommer bl.a. geitved, svartmispel (NT), dvergmispel, slåpetorn, rognasal, bergasal og sølvasal (NT). Ansvarsarten oslosildre (NT) er også registrert. Potensialet for krevende insekter er trolig stort, og det er bl.a. registrert et par rødlistede sommerfugler i området. Gråtungelav (VU) og småklokkemose (VU) funnet i 2024.

Dragehode har status som prioritert art (naturmangfoldloven) og forekomsten her er ganske stor. Forekomster av arten er beskyttet gjennom egen forskrift om dragehode som prioritert art (<http://www.lovddata.no/for/sf/md/xd-20110520-0517.html>).

Bruk tilstand og påvirkning: Arealer oppe på ryggen og mot nord har vært relativt gjengrodd med ungt løvoppslag, einer og kratt. Det er ryddet en god del her i senere år, men det er fortsatt partier som er ønskelig at åpnes opp ytterligere. Det er sterk spredning av fremmede arter fra hager inntil.

Fremmede arter: Lokaliteten ligger tett inntil hager og det er stor spredning av mange ulike fremmede arter. Gravbergknapp, filt-/sølvarve, fremmede mispelarter, syrin og russesvalerot er særlig problematiske i området. Sibirbergknapp og villvin kan også nevnes. Et stort felt med gravmyrt vokser i kratt i kant av lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Relativt stor lokalitet med åpen kalkmark, og svært godt utviklet kalktørrengsflora med mange rødlistede og truede arter. Vurderes klart som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området skjøttes aktivt og bevisst, et arbeid som er viktig at videreføres og styrkes. Det bør åpnes opp ytterligere i tre- og busksjikt for å utvide arealet med åpen kalktørreng. Rydde oppslag regelmessig for å unngå gjengroing og gjerne fremmede mispler. Det er spesielt viktig å hindre spredning av syrin med rotskudd fra kantene av området og bekjempe russesvalerot, filterarve, gravbergknapp og sibirbergknapp. Typiske og hjemlige «Oslofjord-arter» som geitved, svart- og dvergmispler og diverse asaler spares.

.....

1473 Bleikøya midtre III

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: A Areal : 4,38 daa

Innledning: Lokaliteten ble opprinnelig registrert av Kristina Bjureke i 2001. Videre registrering og oppdatering av Sweco i 2010 i forbindelse med kartlegging av dragehode. Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 9. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Avgrensningen er vesentlig endret og splittet i to, hvorav denne beholder opprinnelig lokalitetsnummer. Data fra de tidligere registreringene er inkludert i beskrivelsen. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Bleikøya, langs ryggen midt på øya og langs gangveien der. Mot nord er et relativt flatt parti med noe dypere jordsmonn, mens knausen sentralt i lokaliteten og skrenten mot sør har grunnlendt forvittringsjord og mye berg i dagen. Berggrunnen består av kambrosilurkalk.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av åpen kalkmark i sørskrenten og på knausen, og oppe på flaten en del slåttemark. Lokaliteten består av for det meste av åpen kalktørreng, med spredte trær og partier med kratt. Dette er en av de større områdene med kalktørreng på øya. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyng/lavmark (T2-C-7 og T2-C-8) samt sterkt kalkrik tørreng med klart hevdpreg (T32-C-18). Åpen grunnlendt

kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og slåttemark som kritisk truet (CR). Begge har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Svært rike kalktørrenger med forekomst av aksveronika (VU), knollmjøddurt (VU), bakketimian (NT), en relativt stor populasjon av dragehode (VU), mye svartmispel (NT), engnellik, vill-lin, flekkgrisor (NT), krattalant (NT), hjertegras (NT), enghavre (NT), hjorterot (NT), kransmynte, bakkemynte og mer vanlige kalktørrengarter som blodstorkenebb, bergmynte, dunkjempe, engknoppurt, fagerknoppurt, gulmaure, hvitmaure og prikkperikum. Av busker ble det bl.a. registrert dvergmispel, fagerrogn (NT), bergasal, tidligere også sølvasal (NT), rognasal, geitved og berberis og liguster (Bjureke 2002). En del av asalene vokser i skråningen langs stien mot vest, muligens utenfor avgrensningen. Av moser er det bl.a. registrert *Bryum radiculosum* (DD, men som trolig burde vært høyere rødlistet), Det står enkelte rogn, einer og en relativt stor ask i området. Den sørvendte kalktørrengen har trolig stor potensial for spesialiserte insekter for slike miljøer.

Dragehode har status som prioritert art (naturmangfoldloven), og forekomster av arten er beskyttet gjennom egen forskrift. Forekomsten her er relativt stor.

Bruk tilstand og påvirkning: Området trues av gjengroing med løvoppslag, kratt, bl.a. spredning av syrin fra inntilliggende hager og spredning av andre fremmede arter, både busker og krypende arter som gravbergknapp.

Fremmede arter: Av fremmede busker forekommer gullregn, syrin og flere fremmede mispler. I feltsjiktet bl.a. en del gravbergknapp i spredning og fagerfredløs i kant mot hager.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: En av de større kalktørrengene på Bleikøya, med svært rik flora (mange rødlistearter, inkludert VU-arter) og flere grunntyper. Forholdsvis god tilstand, selv om det er en del gjengroing og fremmede arter. Vurderes klart som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området skjøttes relativt aktivt og bevisst, et arbeid som er viktig at videreføres og styrkes. Det er behov for å rydde noe mer tre- og buskvegetasjon regelmessig for å unngå gjengroing, bl.a. oppslag av ask, syrin, berberis og einer. Typiske og hjemlige «Oslofjordarter» som geitved, hjemlige mispler og diverse asaler spares. Rydde fremmede arter som fremmede mispler og gullregn med mest mulig røtter. De mest produktive delene av flata på i nord har behov for regelmessig (årlig eller annethvert år) slått på sensommeren. Kan gjerne også vurdere å styve ask og ev. rogn. Det bør legges en plan for å bekjempe syrin.

.....

1474 Bleikøya midtre syd

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: A Areal : 2,88 daa

Innledning: Lokaliteten ble opprinnelig registrert av Kristina Bjureke i 2001, og lagt inn i Naturbase av Siste Sjanse i 2003. Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Kartlegging av moser og lav i 2024, hvor mer areal er inkludert (T. Høitomt, J.G. Brynjulvsrud og A. Nilsson).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørsiden av Bleikøya, og utgjør de intakte strandarealene midtveis langs sørsiden av øya. Området består av grunnlendt mark og nakent berg. Berggrunnen består av kambrosilurkalk.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av åpen grunnlendt kalkmark, med en mosaik av åpen grunnlendt kalkmark (dominerende) og kalkberg (ca. 20 %). Området er stort sett åpent, men med enkelte mindre kratt. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lavmark (T2-C-8) og nakent tørkeutsatt kalkberg (T1-C-18). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. Kalkberg som nær truet (NT).

Artsmangfold: Relativt rike kalktørrenger og kalkbergvegetasjon med forekomst av aksveronika (VU), nikkesmelle (NT), knollmjøddurt (VU), hjorterot (NT), bakketimian (NT), blodstorkenebb, bakkemynte, hvitbergknapp, smørbukk, vill-løk, svartmispel (NT), dvergmispel, geitved, gulmaure,

gul gåseblom, fagerknoppurt, engknoppurt, markmalurt, bakkestjerne, strandsmelle og harekløver. Grusfiol (NT), smånøkkel (NT) og krattalant (NT) ble registrert i 2001 (Bjureke 2002). Grusfiol og smånøkkel kan fortsatt finnes her, men krattalanten ser ut til å være borte. Av lav forekommer dvergkalkskjell (EN) og gråtungelav (VU).

Bruk tilstand og påvirkning: Området preges av mye bruk og slitasje i forbindelse med bading og soling, båtliv mm., med brygge, St.Hansbål, benker og sandvolleyballbane. Det er noe spredning av krypende furu og busker (syren etc.) fra kant mot hager i nord, i tillegg til fremmede arter.

Fremmede arter: Av fremmede arter forekommer bl.a. rynkerose, vinterkarse, gressløk og relativt mye gravbergknapp.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Åpen kalkmark med betydelig slitasje fra ulike bruk og en del fremmede arter. Tilstanden er dermed relativt dårlig, men arts mangfoldet likevel stort, med bl.a. mange NT-arter. Lokaliteten får høy vekt for størrelse, middels-høy for arts mangfold, middels for tilstand og lav for påvirkning. Den vurderes samlet som svært viktig (A-verdi), hvilket er en oppgradering fra tidligere.

Skjøtsel og hensyn: Fjerne uønskede hagevekster fra den naturlige vegetasjonen, spesielt gravbergknapp. Ferdsele bør kanaliseres slik at noe av den verdifulle vegetasjonen ikke trækkes i stykker. Det bør legges en plan for å bekjempe syren.

.....

1475 Bleikøya midtre II

Slåttemark – Kalkslåtteenng Verdi: A Areal : 1,56 daa

Innledning: Lokaliteten opprinnelig registrert av Kristina Bjureke i 2001. Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Avgrensningen er noe endret, innsnevret i vestre del, men vesentlig utvidet mot øst. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Bleikøya, langs ryggen midt på øya, langs gangvei og til dels inntil lekeplass med eldre furu. Berggrunnen består av kambrosilurkalk. Jordsmonnet er i partier grunnlendt, men hovedsakelig er det noe jordsmonn.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består hovedsakelig slåttemark, men i vestre del er det også en knaus med åpen kalkmark. Lokaliteten består av halvåpne kalktørrenger, med partier med trær og større kratt. Kartleggingsenheter etter NiN er sterkt kalkrik tørreng med mindre / klart hevdpreg (T32-C-17 / T32-C-18) samt åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyng- og lavmark (T2-C-7 og T2-C-8). Slåttemark er rødlistet som kritisk truet (CR) og åpen grunnlendt kalkmark som sterkt truet (EN). Begge har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Arts mangfold: Det er generelt rike kalktørrenger i området. På kalkknausen i vestre del vokser bl.a. knollmjørdurt (VU), aksveronika (VU), bakketimian (NT), enghavre (NT), svartmispel (NT), gulmaure, dunkjempe og blodstorkenebb. På engene østover vokser flere av de samme artene, men også krattalant (NT), hjertegras (NT), marianøkleblom (VU) (en god del av denne ifølge Bymiljøetaten), bergmynte, markmalurt, fagerklokke, prikkperikum, hvitmaure, engknoppurt og fagerknoppurt. Det er en liten forekomst av dragehode (VU) nordøst i området. Oslosildre (NT) er tidligere angitt for området, men dette er ikke dokumentert i Artskart. De solrike engene bør ha et godt potensial for spesialiserte insekter knyttet til slike miljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: Gjengroing med kratt og busker (til dels fremmede) truer de åpne arealene både inntil knausen i vestre del, flere steder mot hytter på sørsiden av veien (til dels svært tette kratt) og i kantsonene mot nordøst. Spredning av fremmede hageplanter er også et problem. Det har vært ryddet en del for å utvide engareal i østre del, i tillegg til å fjerne kratt og liljekonvall rundt dragehodeforekomst.

Fremmede arter: Fremmede mispelarter er vanlige i området, i tillegg til syrinkratt inntil hagene. Artene sprer seg fra hagene, overtar den naturlige vegetasjonen og fremskynder gjengroingen. Gravbergknapp, sølvarve, fremmede mispelarter, syren og berberiss er særlig problematiske.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger,

hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter. Dragehode har status som prioritert art (natur mangfoldloven). Forekomster av arten er beskyttet gjennom egen forskrift om dragehode som prioritert art (<http://www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110520-0517.html>).

Verdivurdering: Middels stor lokalitet med rik tørrengflora og flere grunntyper. Her er registrert fire sårbare arter og minimum fem nær truet. Området er aktivt skjøttet og under restaurering. Lokaliteten får høy vekt for størrelse og arts mangfold, middels for påvirkning og lav-middels for tilstand. Samlet vurderes den å være i nedre sjikt av svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Rydde noe tre- og buskvegetasjon regelmessig for å unngå gjengroing. Typiske og hjemlige «Oslofjord-arter» som geitved og diverse asaler spares. Bekjempe fremmede arter som fremmede mispler og fagerfredløs, og hindre spredning av syrin. Det bør legges en plan for å bekjempe syrin.

.....

1476 Bleikøya nord

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: B Areal : 0,99 daa

Innledning: Lokaliteten opprinnelig registrert av Kristina Bjureke i 2001, og lagt inn i Naturbase av Siste Sjanse i 2003. Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Avgrensningen er vesentlig endret og delt på flere adskilte lokaliteter, hvorav denne beholdes som den originale. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av Bleikøya, straks øst for brygga, og består av et areal med bergknauser med flattere strandpartier mellom. Berggrunnen består hovedsakelig av vulkansk berg, muligens med innslag av kambrosilurkalk i indre deler. De flate delene er dekket av strandgrus med mye skjell.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en mosaikk av naturtypene åpen kalkmark, strandeng og stein- og grusstrand. De nedre delene mot vannet er stort sett åpne med enkelte trær, mens det er økende innslag av kratt der terrenget stiger mot sørøst. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyng/lavmark (T2-C-7 og T2-C-8), øvre skjellsandstrand med pionervegetasjon (T29-C-3) og innslag av strandeng i øvre geolitoral og supralitoral (T12-C-2). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter natur mangfoldloven, mens strandeng er rødlistet som sårbar (VU).

Arts mangfold: De grunnlendte delene har kalktørrengvegetasjon med arter som hjorterot (NT), hjertegras (NT), aksveronika (VU), knollmjørdurt (VU), bukkebeinurt (NT), blodstorkenebb, engknoppurt, prikkperikum, dunkjempe, prestekrage, rundbelg, berberis, geitved og bergmynte. I strandgrusen vokser bl.a. slyngsøtvier, tiriltunge, gåsemure, lintorskemunn, rødkjeks og mjørdurt. En mulig sølvasal står også i overgangen mot krattvegetasjon inntil stien øst i området. Det er i 2008 registrert flere truede arter av spretthaler i området.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er mye kratt og løvoppslag (selje, ask m.m.) oppover mot stien i sør, og området trues av gjengroing og spredning av fremmede arter. Det er en del stier, ferdsel og en brygge i området. Deler av området er påvirket av slitasje og i 2022 ble deler av vegetasjonen sterkt forringet som følge av omfattende slitasje, noe som gikk hardt utover bukkebeinurtforekomsten. Vegetasjonen på grusstranden ble trolig slått i 2020.

Fremmede arter: Av fremmede arter forekommer bl.a. sprikemispel (SE), og muligens også flere mispelarter i bakkant mot sørøst, rynkerose (SE) på strandknaus og til dels store mengder gravbergknapp (SE). Det er også mye steinkløver (ubestemt art) på grusstranden.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Relativt rik og variert lokalitet med grunnlendt kalkmark og strandeng/grusstrand, med minimum fem rødlista karplanter, hvorav to sårbare. Lokaliteten får middels vekt for tilstand og arts mangfold, lav-middels for påvirkning og lav for størrelse. Den vurderes samlet som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Rydde noe tre- og buskvegetasjon regelmessig for å unngå gjengroing. Typiske og hjemlige «Oslofjord-arter» som geitved og diverse asaler spares. Bekjempe fremmede arter som rynkerose, berberis og fremmede mispler. Tiltak mot gravbergknapp og steinkløver bør vurderes.

.....

1477 Bleikøya midtre I

Slåttemark – Kalkslåtteenng Verdi: C Areal : 0,70 daa

Innledning: Lokaliteten opprinnelig registrert av Kristina Bjureke i 2001, og lagt inn i Naturbase av Siste Sjanse i 2003. Revidert i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Avgrensning, type og beskrivelse er endret. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sentralt på Bleikøya, stort sett langs toppryggen, og består av halvveis gjengrodd kulturmarksareal langs en sti og åpnere partier opp mot en hytte i øst. Berggrunnen består av kambrosilurkalk. Det er grunnlendte partier, men hovedsakelig endel jordsmonn.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som slåttemark. Eldre flybilder viser et tydelig engpreg, men hevdhistorikken er uklar. Det har trolig ikke vært beite her de siste hundre år, så slåttemark vurderes som mest riktig. Kartleggingsenheter etter NiN er sterkt kalkrik tørreng med mindre hevdpreg (T32-C-17). Slåttemark er rødlistet som kritisk truet (CR) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Langs stien finnes flekker med bl.a. krattalant (NT), knollmjørdurt (VU), bergmynte og fagerklokke. I de litt åpnere delene mot hytta i øst vokser også hjertegras (NT), flekkgriseøre (NT), bakketimian (NT), prestekrage, hvitmaure, engknoppurt og gjeldkarve. Dragehode og marianøkleblom ble registrert her i 2001, men er ikke gjenfunnet i 2021.

Bruk tilstand og påvirkning: Store deler av den tidligere avgrensningen er sterkt gjengrodd med løvskog og buskvegetasjon, og feltsjikt her er dårlig utviklet. Åpne partier finnes fortsatt lang stien og ved hytta i øst. Hyttebebyggelsen har vært til stede i rundt hundre år, og hevd i den perioden har trolig vært ekstensiv rydding, og muligens i perioder slått med hensikt om å holde det åpent.

Fremmede arter: Syrinkratt forekommer i kanter mot hager. Russesvalerot ble registrert i nærområdet i 2018. De fremmede artene sprer seg fra hagene, overtar den naturlige vegetasjonen og fremskynder gjengroingen. Gravbergknapp, sølvarve, fremmede mispelarter, syrin og berberis er særlig problematiske.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Lokaliteten er sterkt redusert grunnet gjengroing, men det er fortsatt flekkvise partier med rik kalktørreng, med bl.a. forekomst av fem rødlistearter (en VU og fire NT). Lokaliteten får lav vekt for tilstand og påvirkning, middels for arts mangfold og størrelse. Den vurderes per nå som lokalt viktig (C-verdi), men verdien vil potensielt kunne heves dersom lokaliteten restaureres og eventuelt bindes sammen med andre lokaliteter i nærheten.

Skjøtsel og hensyn: Uønskede hagevekster bør fjernes, og spredning av syrin motvirkes. Det bør ryddes unge trær langs stien, slik at de åpne delene blir bredere, og skogen inntil blir mer åpen. All kvist bør fjernes for å hindre gjødslingseffekt og utskygging. Sen slått av åpne partier, men ikke nødvendigvis årlig. Det bør legges en plan for å bekjempe syrin.

.....

1478 Bleikøya nordøst

Slåttemark – Kalkslåtteenng Verdi: A Areal : 28,71 daa

Innledning: Lokaliteten er oppdatert av Maria K. Hertzberg (Biofokus) i 2023, men oppdatering baserer seg på eksisterende informasjon. Lokaliteten ble undersøkt i felt av John Gunnar Brynjulvsrud og Alexander Nilsson (begge Biofokus) i 2023, ifm. kartlegging av moser og lav på oppdrag for Bymiljøetaten. Lokalitetsbeskrivelse ble første gang innlagt av Siste Sjanse 03.02.2003, supplert av Bård Bredesen 15.9.03. Verneområdet (som dekker nesten hele

lokaliteten) ble basiskartlagt på oppdrag for Miljødirektoratet i 2018 (Fjelstad, Larsen og Lorentzen 2019). Grensene for lokaliteten er justert i vest langs nordsiden av øya mot andre naturtypelokaliteter, og dammen er skilt ut som egen lokalitet. Beskrivelsen er oppdatert en del, men tidligere informasjon er videreført. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Større deler av lokaliteten ligger innenfor Bleikøya naturreservat, øst på øya. Berggrunnen består av kambrosilurkalk. Det er grunnlendte partier, og også partier med noe jordsmonn.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er sammensatt og består av flere ulike naturtyper, med kulturmarksareal, åpen grunnlendt kalkmark og åpent kalkberg. Her er bl.a. kalktørrenger med fint utviklete, artsrike plantesamfunn, og mer fuktig rikeng. Områdets åpne karakter er et resultat av tidligere kulturpåvirkning. Iht. NiN består lokaliteten i hovedsak av åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyngmark (T2-C-7), sterkt kalkrik tørreng med mindre hevdpreg (T32-C-17) og sterkt kalkrik eng med mindre hevdpreg (T32-C-7). Det inngår også partier med kalkrik bergknaus i bølgesprutsonen (T6-C-2), uttørkingseksponeerte temmelig til ekstremt kalkrike berg, bergvegger og knauser (T1-C-8), strandenger i øvre geolitoral og supralitoral (T12-C-2), stein- og grusstrender og strandlinjer i pionérfase i supralitoral (T29-C-5) og eng-aktig sterkt endret fastmark (T40-C-1). Av rødlistede naturtyper inngår slåttemark (CR), åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone (EN) og svært tørkeutsatt sørlig kalkberg (NT). De to førstnevnte er også utvalgte naturtyper iht. naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Den nordøstlige delen av Bleikøya må i botanisk sammenheng betraktes som unikt i nasjonal sammenheng. Kambrosilur berggrunn og aktiv beite og slått kontinuerlig i hvert fall siden starten av 1700-tallet gjør at kulturlandskapet har artsrike og usedvanlig velutviklede kalktørrenger og tørrbergsamfunn med store forekomster av kravstore og tildels rødlistede arter som bl.a. dragehode (VU), krattalant (NT), bukkebeinurt (NT), hjorterot (NT), krusfrø (NT), bergmynte, bakketimian (NT), oslosildre (NT), aksveronika (VU), knollmjørdurt (VU), åkermåne (NT), smaltimotei (VU), marianøkleblom (VU), hjertegras (NT), nikkesmelle (NT), nyresildre (NT), nakkebær (NT), snau bergskrinneblom (NT), flekkgrisøre (NT) og enghavre (NT). Sammen med eng og tørrbergvegetasjonen på Bleikøyalven (område 249) dekker det verdifulle kulturlandskapet et areal på ca. 100 dekar, noe som må betraktes som unikt i norsk sammenheng. Av andre kravfulle arter er det registrert sølvasal (NT), svartmispel (NT) og villeple (VU). Hjorterotflatmøll (CR) ble registrert innenfor lokaliteten i 2009 og dragehodeglansbille (EN) i 2022. I tillegg er det tidligere gjort funn av nærmere 30 sterkt truete, sårbare og nær truete insektarter (særlig sommerfugler) innenfor lokaliteten. Av sopp er det tidligere registrert blek parasollsopp (VU), stanknarrevokssopp (VU), puskerøksopp (NT) og lutvokssopp (NT). Det vokser store forekomster med dragehode på lokaliteten. Dragehode har status som prioritert art (naturmangfoldloven). Forekomster av arten er beskyttet gjennom egen forskrift om dragehode som prioritert art (<http://www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110520-0517.html>). Ifm. befaring av John Gunnar Brynjulvsrud og Alexander Nilsson (begge i Biofokus) i 2023 ble forholdsvis store populasjoner med småklokkemose *Encalypta vulgaris* (VU) påvist på tynne lag med sedimenter på sørvendte bergvegger og knauser. Og stautvrangmose (DD) ble påvist på blottlagt jord ved sti, stripevrime (NT) og labbmose *Rhytidium rugosum* (NT) forekommer spredt, samt bruskkalkskjell *Squamarina cartilaginea* (EN) og dvergkalkskjell (EN) ble påvist øverst på en lav sørvendt bergvegg/knaus.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er et kulturpåvirket område rundt det gamle gårdsbruket øst på øya. Gården har vært bebodd av familien Gulbrandsen siden tidlig på 1700-tallet. Generasjon etter generasjon har tatt over driften, men driften er nedlagt for en del år siden. Siden aktiv slått, rydding og sauebeite opphørte på 1970-tallet har kulturlandskapet vært i gjengroing med tre- og buskvegetasjon, samt at mjørdurt har blitt dominerende i deler av engene. Dette vises tydelig av gamle bilder fra ca. 1920, 1950 og 1970. Etter dette har det kun vært sauebeite én sommer, i den mest gjengrodde åpne grunnlendte marka nord for gårdsbruket. Gjengroing med busker på grunnlent mark er fortsatt betydelig i visse partier, og påvirkningen av fremmede arter er stor, bl.a. med fremmede mispelarter (Fjelstad, Larsen og Lorentzen 2019). I deler av engpartiene er det blitt drevet aktiv skjøtsel de seinere årene og her er det mindre gjengrodd. I 2022 ble det satt i gang restaureringstiltak innenfor de mer gjengrodde partiene innenfor lokaliteten, hvor særlig en del busker og kratt er fjernet.

Fremmede arter: Fremmede plantearter har blitt et økologisk problem innenfor betydelige deler av lokaliteten. Den "aggressive" hageplanten gravbergknapp (SE), som finnes i store mengder på

Bleikøykalven og i deler av de rike engene forøvrig, kan på sikt erstatte enda mer av den opprinnelige floraen innenfor lokaliteten. Det finnes for øvrig stedvis store mengder andre introduserte arter som stedvis har blitt et problem for den unike kulturlandsfloraen nord på øya, som blankmispel (SE), sprikemispel (SE), syrin, berberis og buskfuru (SE). Hvitdodre (SE) og hestehamp (PH) er i betydelig spredning og har blitt ganske tallrik på engene rundt gårdsbruket. Det er gjort et par funn av russesvalerot (SE). Ved gårdsbruket er det også et tett felt med fagerfredløs. Bergveggene her dekkes av villvin, som også har vokst inn på arealene med åpen grunnlendt kalkmark i overkant.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt artsmangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Etter faktaark for slåttemark får lokaliteten høy vekt på størrelse, middels vekt på typevariasjon, høy vekt på artsmangfold, middels-høy vekt på tilstand og påvirkning da lokaliteten er generelt åpen og skjøttes aktivt per 2022, men det er enkelte partier som er mer gjengrodd og fremmede arter som utgjør en stor utfordring. Lokaliteten ligger i et landskap med mange viktige urterike habitater og får høy vekt på landskapsøkologi. Til sammen tilsier dette verdi svært viktig (A-verdi). De deler av lokaliteten som ikke er vernet oppfyller også kravene til utvalgt naturtype slåttemark og åpen grunnlendt kalkmark, jf. forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html). Samlet sett vurderes lokaliteten som en av de biologisk mest verdifulle områdene med kalkslåttemark og åpen grunnlendt kalkmark i Oslofjorden.

Skjøtsel og hensyn: Det er gjennomført omfattende restaureringstiltak innenfor lokaliteten i 2022 og 2023, med hovedfokus på å dra opp fremmede mispelarter og tildekking, oppgraving og lusing av fremmede bergknapparter (Bymiljøetaten). For å ivareta områdets unike biologiske verdier er det avgjørende at man fortsetter med aktiv og bevisst skjøtsel. Det er sannsynligvis nødvendig med en kombinasjon av rydding, beite og slått for bevaring og restaurering av de biologiske kvalitetene. I tillegg er det nødvendig med bekjempelse av introduserte problemarter som er i spredning, først og fremst gravbergknapp, russesvalerot (reg. i 2005) og fremmede mispler. Følgende tiltak bør prioriteres:

- Gjengroende enger nord for gårdsbruket (ca. 30 dekar): Det er viktig å videreføre igangsatt restaurering. Det aller meste av tre- og buskvegetasjonen på enga og i den åpne grunnlendte kalkmarken nord for gårdsbruket bør ryddes. Alle fremmede buskarter (diverse mispler, syrin, berberis) bør fjernes, mens asalarter, geitved, svartmispel og dvergmispel bør bevares. Ryddeavfallet fjernes umiddelbart fra engene, og deponeres enten på egnet sted, brennes eller transporteres til fastlandet. Arbeidet med bekjempelse av gravbergknapp må videreføres. Av hensyn til fuktighetskrevende vegetasjon (bla. nonsblom) bør de nordlige delene av steinbruddet skjermes for tråkk.

- Enger i fuktig sig vest for gårdsbruket - restaurere slåttemråde: Alle trær og annet kratt ryddes i de åpne engene. Det bør også kontinuerlig fjernes buskvegetasjon og trær som vokser opp rundt dammen. All buskfuru må fjernes, samt forekomster av andre fremmede buskarter (diverse mispler, syrin, berberis). Overgangssonen mot skogen bør gjøres halvåpen, med gradvis mindre trær og større åpenhet utover mot enga. Også det ryddete avfallet herifra må fjernes fra enga umiddelbart og deponeres på egnet sted eller transporteres til fastlandet. Ryddetiltakene bør gjentas hvert 3 år. Det bør gjennomføres slått av fuktenga (ca. 10 dekar) år om annet rundt 15. juli-5. august og gresset fjernes etter 2-3 dager med bakketørking. Slåtten bør være tidlig for å forhindre frøspredning av mjørdurt. Bukkebeinurt bør imidlertid ikke slås. Av hensyn til den slitasjeutsatte vegetasjonen bør det ikke settes på sau her.

- Tørrberg og åpen grunnlendt kalkmark syd for gårdsbruket - bekjempelse av gravbergknapp: Her er det store forekomster med gravbergknapp som må bekjempes ved lusing og/eller tildekking dersom de ikke skal redusere områdets botaniske kvalitetene. Det kan godt være etterbeite av sau/storfe/geit på hele området, men først etter at restaureringsarbeidet er gjennomført og at gravbergknapp er redusert. Av hensyn til den unike karplantevegetasjonen i deler av området, samt hekkende fugl, bør det ikke settes på dyr her før i slutten av juli, og av hensyn til pionérmoser bør ikke etterbeitet være for langt utpå høsten slik at disse får mulighet til å vokse. Supplerende rydding av oppslag bør gjennomføres år om annet.

Det bør lages en mer detaljert skjøtselsplan/forvaltningsplan for lokaliteten og naturreservatet som helhet.

.....

3166 Bleikøya brygge

Store gamle trær – Lind Verdi: C Areal : 0,19 daa

Innledning: Lokaliteten er registrert av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid i juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 og revidert faktaark fra 2015 (Miljødirektoratet 2015). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest på Bleikøya, ved båtbryggen. Den består av et par trær som står på park- og «trafikkareal» mellom stier og grusveier fra båtbryggen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær, og består av to store lindetrær. Den minste har brysthøydiameter på 70-75 cm, den største som har tredelt stamme ca. tre m opp, har bhd. på 100-110 cm. Ingen av trærne har synlig hulhet, og det er lite død ved i kronen. Trærne har grov bark, med opptil 5 cm barksprekker.

Artsmangfold: Det er ikke registrert spesielle arter på trærne, men det er noe potensial for arter knyttet til gamle og hule edelløvtrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er flere linder rundt, men de kartlagte trærne står relativt fritt i parkareal med gress og grusmark. Muligens noe skyggefullt her på nordsiden av øya for mange insekter, men eksponert mot vest. Noen grener er trolig kappet, men det er i tilfelle lenge siden.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter i tilknytning til lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Bleikøya har få store trær, så disse er spesielle på øya.

Verdivurdering: To store linder, hvorav den ene svært grov. Grove barksprekker, men ellers ikke hulhet eller død ved. Størrelse på den største kunne tilsi høyere verdi, men mangel på andre viktige karakterer gjør at den vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Graving i rotsone og lagring av materiell etc. under treet bør unngås. Unødvendig beskæring av greiner bør også unngås. Døde grener som ev. faller på bakken er viktige for arts mangfoldet og bør spares i nærområdet. Eventuelle oppslag av kratt under trekronene bør ryddes vekk.

.....

3167 Bleikøya nord III

Slåttemark – Tørr, meget baserik eng i lavlandet slått Verdi: A Areal : 0,97 daa

Innledning: Opprinnelig registrert som del av annen lokalitet (BN00064140) av Siste Sjanse i 2003. Skilt ut som egen lokalitet i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 9. og 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av Bleikøya, langs en forsenkning som skråner sakte mot nordøst. Det er mindre bergrygger langs sidene. Berggrunnen består av sandstein i kant mot stupet, men med rester av kambrosilurkalk og kalkrikt forvitningsmateriale i forsenkningen. Lokaliteten er delt i to avgrensninger av et mellomliggende parti med skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som slåttemark i mosaikk med åpen kalkmark langs kantene og på knauser. Den består av kalktørrenger på mer eller mindre grunnlendt mark langs et lite søkk, og knauser med kalkbergvegetasjon. Langs søkket er det en del furu, løvtrær og kratt. Kartleggingsenheter etter NiN er sterkt kalkrik tørreng med mindre hevdpreg (T32-C-17) samt åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyng- og lavmark (T2-C-7 og T2-C-8) og små flekker av uttørkingseksponerte kalkrike berg (T1-C-8). Slåttemark er rødlistet som kritisk truet (CR) og åpen grunnlendt kalkmark som sterkt truet (EN). Begge har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Geitved, einer og flere ulike asaler, bl.a. er både fagerrogn (NT) og sølvasal (NT), er registrert i busksjiktet. Det er også til dels store forekomster av svartmispel (NT). I kalktørrengene fins fine bestander av dragehode (VU), aksveronika (VU), knollmjørdurt (VU), gulmaure, bergmynte, dvergmsipel og engknoppurt. På plataet i vest er det også bakketimian (NT). Nedover søkket mot

øst er blodstorkenebb dominerende med mye krattalant (NT), hjertegras (NT), dunkjempe, vill-lin og nederst innslag av hjorterot (NT) og enghavre (NT).

Bruk tilstand og påvirkning: Området har vært relativt sterkt gjengrodd av furu, løvtrær og kratt, men det er åpnet opp betydelig i de senere år. Øvre del er omkranset av furu og einer og med forekomst av både svartmispel og fremmede mispler. I nedre del er det enkelte høyvokste geitved, og partier med bregner, vendelrot og løvoppslag. Det går ett tråkk gjennom området.

Fremmede arter: Ved knausen oppe i vest er det en god del fremmede mispler. Nede i øst vokser valurt (SE), russekål (SE) og veitistel. Det er også noe gravbergknapp.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Fine kalktørrenger og kantkratt med rikt arts mangfold og mange rødlistearter, inkludert en god bestand av dragehode. Området er noe preget av gjengroing, men i aktiv hevd og i bedring. Lokaliteten får høy vekt for arts mangfold, lav for tilstand og middels for påvirkning. Samlet vurderes den å oppnå kriteriene for svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fortsett å rydde forsiktig i tre- og buskvegetasjon, inkl. nye løvoppslag. Typiske og hjemlige «Oslofjord-arter» som geitved, svart- og dvergmispel og diverse asaler spares. Ha fokus på å fjerne fremmede mispler og luke andre fremmede arter som valurt, russekål, kuletistel og gravbergknapp.

.....

3168 Bleikøya nord II

Rik berglendt mark – Rik grunnlendt mark Verdi: C Areal : 0,7 daa

Innledning: Opprinnelig registrert som del av annen lokalitet (BN00064140) av Siste Sjanse i 2003. Skilt ut som egen lokalitet i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs nordsiden av Bleikøya, og består av en nordvendt bratt bergvegg med gangvei på nedsiden. Berggrunnen består av sandstein, med noe forvittringsmateriale i enkelte sprekker. På oversiden grenser den mot mer kalkrik mark og annen naturtypelokalitet.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik berglendt mark. Nakent berg dominerer som type, men er intermediært og ikke spesielt artsrikt. De rikeste delene er i sprekken hvor det vokser en god del kalkarter. Kartleggingsenheter etter NiN er svakt kalkrik grunnlendt lyng- og lavmark (T2-C-5 og T2-C-6) og små flekker av uttørkingseksponerte intermediære og litt kalkrike berg (T1-C-6).

Arts mangfold: I sprekker i berget vokser arter som aksveronika (VU), sølvmyr, gulmaure, bakkemynte, bergmynte, kantkonvall, blodstorkenebb, hvitbergknapp og knopparve spredt. En registrering av oslosildre (NT) er gjort i 2015. Furu, ask, borealt løv, geitved og ev. andre busker vokser også her. Potensial for moser er trolig begrenset, da berget ikke er kalk og ikke veldig rikt.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er en del busk- og trevegetasjon i enkelte av bergsprekkene, og spesielt er sørvestre del relativt sterk gjengrodd med oppslag av ask og furu.

Fremmede arter: Gravbergknapp forekommer i små flekker. Valurt er registrert i kant mot gangveien i nordøst.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: For å være på kalkøyene i indre Oslofjord er lokaliteten av begrenset kvalitet hva gjelder kalkrikhet og artsrikdom. Det er likevel funn av en del kalkkrevende arter spredt i området, inkludert ansvarsarten oslosildre. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: En kan ev. rydde noe oppslag i nedkant, spesielt i vestre del, men det er vanskelig å rydde vegetasjon i vegg.

.....

3169 Bleikøya båtopplag

Erstatningsbiotoper på berg og åpen jord – Åpen sand- og grusmark Verdi: B Areal : 0,87 daa

Innledning: Opprinnelig registrert som del av annen lokalitet (BN00064140) av Siste Sjanse i 2003. Skilt ut som egen lokalitet i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs nordsiden av Bleikøya, og består av en flat grusmark med båtopplag. Det er trolig lagt noe fyllmasser her fra gammelt av, som ser ut å være av strandgrus/forvittringsmateriale med lokalt opphav.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som erstatningsbiotop på berg og åpen jord, i grenseland mot engpreget erstatningsbiotop. Det er noe kratt og løvoppslag i kantene, men ellers åpen vegetasjon med urterikt feltsjikt og nakne grusflater. Kartleggingsenhet etter NiN er sterkt endret fastmark med dekke av sand eller grus (T35-C-2).

Artsmangfold: Det vokser en god del kalktørrengarter i området, bl.a. hjorterot (NT), krattalant (NT), åkermåne (NT), aksveronika (VU), engknoppurt, blodstorkenebb, dunkjempe, gulmaure, rødknapp og noe knollmjørdurt (VU). Det er tidligere funnet bukkebeinurt her, men den ser ut til å ha utgått. Filtkongsslys er også vanlig i området.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har vært brukt til båtopplag, trolig helt siden hyttebebyggelsen på øya ble etablert. Det er noen installasjoner og bygninger og en del ferdsel, i tillegg til at båtene ligger her over vinteren.

Fremmede arter: Valurt (SE), rynkerose (SE) og kuletistel (HI) vokser i området. Russesvalerot (SE) er tidligere registrert her.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt artsamangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Artsrik skrotemark med flere rødlistede arter. Lokaliteten scorer lavt på størrelse, og middels på artsamangfold og tilstand. den vurderes dermed som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fremmede arter bør bekjempes, hvilket er viktig også for å unngå spredning til inntilliggende naturtypelokaliteter. Det bør ryddes oppslag av kratt. Ved videre bruk av området til båtopplag bør en unngå nedbygging og forringelse av arealer med naturlig og artsrik vegetasjon.

.....

3170 Bleikøya nordøst II

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: A Areal : 0,95 daa

Innledning: Opprinnelig registrert som del av annen lokalitet (BN00064338) av Siste Sjanse i 2003. Skilt ut som egen lokalitet i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs nordsiden av Bleikøya, på bergknausene øst og nord for båtopplaget, på grensa til verneområdet. Berggrunnen består trolig av sandstein, men med rester av kambrosilurkalk og kalkrikt forvittringsmateriale på berghyllene og i sprekker. På østsiden langs en liten forsenkning er det sigevannspåvirket (men grunnlendt) og friskere forhold.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som åpen kalkmark, med innslag av slåtteeng på østsiden. Den består av kalktørrenger på mer eller mindre grunnlendt mark langs et par skrenter og hyller i fjellet og på en kalkknaus mot sjøen. Det er et par spredte furuer og ellers noe løvoppslag i bergfot, ellers hovedsakelig åpen vegetasjon. Kartleggingsenheter etter NiN er sterkt kalkrik tørreng med mindre hevdpreg (T32-C-17) samt åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyng- og lavmark (T2-C-7 og T2-C-8) og små flekker av uttørkingseksponerte kalkrike berg (T1-C-8). Slåttemark er rødlistet som kritisk truet (CR) og åpen grunnlendt kalkmark som sterkt truet (EN). Begge har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Området har artsrike tørrenger / kalkmarker, med arter som svartmispel (NT), slåpetorn, dvergmispel, hjorterot (NT), krattalant (NT), hjertegras (NT), knollmjødurt (VU), aksveronika (VU), enghavre (NT), dragehode (VU) (relativt små mengder, skal være to delforekomster, Bård Bredesen pers. medd.), blodstorkenebb, bakketimian, bergmynte, rundbelg, prikkperikum, hvitmaure og gulmaure og enkelte dragehode (VU). I litt friskere engpartier på østsiden vokser blåknapp, mjødurt, prestekrage og ganske store mengder krattalant. Det er potensial for spesialiserte insekter knyttet til slike miljøer, og alantfjærmøll (VU) er tidligere registrert i naturreservatet mot øst.

Bruk tilstand og påvirkning: De indre delene av området har tidligere vært ganske gjengrodd, men er de siste tiårene åpnet opp noe (trolig for utsikt fra huset i sør). Vegetasjonen har respondert godt på gjenåpning. Det er likevel en del oppslag og partier med høyvokst vegetasjon. Området grenser til båtopplaget i vest, og her er en del små installasjoner, stier og fremmede plantearter i området. Området blir skjøttet, bl.a. med fjerning av fremmede mispler.

Fremmede arter: Blankmispel og sprikemispel forekommer med spredte busker. Det er også noe syrin i området.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt artsamangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Fine kalktørrenger og kantkratt med rikt artsamangfold og mange rødlistearter, inkludert flere truede arter. Området har vært gjengrodd, men i aktiv hevd og i bedring. Lokaliteten får høy vekt for artsamangfold, lav for tilstand og middels for påvirkning. Samlet vurderes den å oppnå kriteriene for svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: En bør fortsette å rydde fremmede busker, men også annet løvoppslag, bl.a. ask. De friskere delene bør slås som slåtteeng år om annet. Det kan være mulighet for å utvide engarealet noe.

.....

3171 Bleikøya midtre syd II

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: B Areal : 0,83 daa

Innledning: Lokaliteten er registrert av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid i juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 og revidert faktaark fra 2015 (Miljødirektoratet 2015). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Mye av lokaliteten domineres av fremmede arter, men det er likevel nok av naturlig vegetasjon til at området avgrenses som naturtype. Det er kartlagt moser og lav i 2024, og avgrensningen er noe endret etter dette hvor mer areal er inkludert (T. Høitomt, J.G. Brynjulvsrud og A. Nilsson).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på sørøstsiden av Bleikøya og utgjør et areal med strandnære berghyller formet nærmest som trappetrinn. Berggrunnen består av kalkrik skifer som går i dagen i vertikale partier. På hyllene er det et tynt jordsmonn av forvittringsmateriale.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av åpen grunnlendt kalkmark, med en mosaikk av åpen grunnlendt kalkmark (dominerende) og kalkberg (ca. 30 %). Området er stort sett åpent, men med spredte busker. Fremmede arter dominerer store arealer, men det er likevel nok av naturlig vegetasjon til at området avgrenses som naturtype. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lavmark (T2-C-8) og nakent tørkeutsatt kalkberg (T1-C-18). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. Kalkberg er rødlistet som nær truet (NT).

Artsmangfold: I partier er det relativt artsrik kalkmark-vegetasjon med arter som krattalant (NT), hjorterot (NT), aksveronika (VU), nakkebær (NT), bergmynte, gulmaure, fagerknoppurt, markmalurt, blodstorkenebb, rundbelg og en liten bestand av knollmjødurt (VU). Av busker forekommer bl.a. svartmispel (NT) og dvergmispel. På bergene vokser også småklokkemose (VU), buttvrinose (NT), putehårstjerne, putevrinose m.fl.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er en del gjengroing med busker og kratt, både hjemlige og fremmede arter. Påvirkningen av fremmede arter er stor. Området grenser til hager, og det er både en del ferdsel (stier) og spredningspress med hagebusker og fremmede arter.

Fremmede arter: Det er store mengder og tette felt med gravbergknapp (SE) i området, i tillegg mye grasløk, fremmede mispler, syrin, vinterkarse (SE), takløk (LO), villvin (HI) og en del filtertarve (SE) og berberis.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Liten lokalitet med åpen kalkmark. Til dels mye fremmede arter og derfor i grenseland for å avgrenses som naturtype i det hele tatt. Likevel spredt artsrik naturlig vegetasjon med relativt mange rødlistearter (inkludert flere truede). Middels (-stor) vekt på arts mangfold tilsier verdi viktig (B-verdi), selv om mengdeforhold og andel fremmede arter trekker ned.

Skjøtsel og hensyn: Det bør forebygges ytterligere spredning av kratt av syrin etc. fra hager. Det bør legges en plan for å bekjempe syrin. Oppslag av fremmede busker i lokaliteten bør også ryddes. Teppene med gravbergknapp er trolig umulig å fjerne helt, men det bør gjøres en innsats for å redusere mengden, og prøve å på sikt vri over mengdeforholdene mot større andel naturlig vegetasjon.

.....

3172 Bleikøya sørvest III

Åpen kalkmark – Grunnlendt kalkmark i Oslofeltet Verdi: A Areal : 1,44 daa

Innledning: Opprinnelig registrert som del av annen lokalitet (BN00063982) av Kristina Bjureke i 2001. Skilt ut som egen lokalitet i 2021 av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 9. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Det er kartlagt moser og lav i 2024, hvor mer areal er inkludert etter dette (T. Høitomt, J.G. Brynjulvsrud og A. Nilsson).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på sørsiden av Bleikøya ganske langt vest, og utgjør et areal med strandnære berg og grunnlendte partier. Berggrunnen består av kambrosilurkalk. På flatene er det et tynt jordsmonn av forvittringsmateriale. Arealet grenser til hyttetomter mot nord, og en del urterike arealer inne på hyttetomtene er inkludert i avgrensningen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av åpen grunnlendt kalkmark, med en mosaikk av åpen grunnlendt kalkmark og kalkberg. Området er i stor grad åpent, men med en del kratt av både fremmede og stedegne busker. Fremmede arter dominerer i partier, men det er også mye naturlig vegetasjon. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lavmark (T2-C-8) og nakent tørkeutsatt kalkberg (T1-C-18). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. Kalkberg er rødlistet som nær truet (NT).

Arts mangfold: I partier er det relativt artsrik kalkmark-vegetasjon med arter som aksveronika (VU), hjorterot (NT), krattalant (NT), knollmjørdurt (VU), bakketimian (NT), bergmynte, bakkemynte, engknoppurt, kantkonvall, vill-løk, gulmaure, fagerknoppurt, hvitbergknapp og prikkperikum. Av busker forekommer bl.a. geitved, svartmispel (NT) og dvergmispel. På bergene vokser kalkkrevende moser som småklokkemose (VU), Bryum radiculosum (DD, men vurderes av Høitomt som truet), buttvrimose (NT), putehårstjerne, putevrिमose og labbmose (NT). Dvergekalkskjell (EN), kalkskiferlav (VU) og gråtungelav (VU) er funnet i 2024.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er preget av mye ferdsel, aktivitet inne på hyttetomter og spredning av fremmede arter. Det er noen gjerder, hekker med hagebusker og stier i området.

Fremmede arter: Det er relativt store mengder fremmede arter, bl.a. vinterkarse (SE), såpeurt (PH), store felt med gravbergknapp (SE), fremmede mispler, syrin og i kanten gravmyrt (SE).

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Middels stor åpen kalkmark, relativt sterkt preget av bruk, slitasje, fremmede arter etc. Likevel artsrikt og med flere rødlistede og truede arter, inkludert flere rødlistede moser. Lokaliteten får lav vekt for størrelse og tilstand, men høy for arts mangfold. Den vurderes dermed som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Kratt av syrin etc. i spredning fra hager bør holdes etter. Det bør legges en plan for å bekjempe syrin. Oppslag av fremmede busker i lokaliteten bør også ryddes. Teppene med gravbergknapp og andre fremmede arter er viktig at reduseres i mengde.

.....

3201 Bleikøya 1

Slåttemark – Kalkslåtteeeng Verdi: C Areal : 0,074 daa

Innledning: Naturtypelokaliteten er undersøkt av Anders Often i forbindelse med kartlegging av botaniske verdier innen park- og hytteområdene på Bleikøya, Nakholmen og Lindøya Oslo kommune, sommeren 2016, men ikke lagt inn i Naturbase. Revidert i 2021 og lagt inn i Naturbase av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 9. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Den ble i 2016 vurdert som åpen kalkmark, men den er i 2021 endret til slåttemark. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørvestre del av Bleikøya, langs toppryggen og mellom to veier. Den består av en smal rygg grensende til mer næringsrik eng / åpen mark og friområde med skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av semi-naturlig tørreng, og har trolig hatt en hevd de siste hundre som mest minner om slåttemark. Slåttemark er derfor valgt som naturtype. Lokaliteten består av en smal rygg med åpen tørreng. Kartleggingsenheter etter NiN er sterkt kalkrik tørreng med mindre hevdpreg (T32-C-17). Slåttemark er rødlistet som kritisk truet (CR) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Kalktørreng med arter som blodstorkenebb (dominerende), knollmjørdurt (VU), aksveronika (VU), prikkperikum, gulmaure, svartmispel (NT), krattalant (NT), bakketimian (NT) og hjorterot (NT). Liljekonvall er dominerende i tilgrensende engarealer, og vokser også sammen med kratthumleblom i lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: Området var relativt åpent i flyfoto 1937 og 1956, men har senere vært sterkt gjengrodd med skog. De siste årene er det ryddet mye kratt i området. Utskygging over lang tid har bidratt til noe ugraspreget flora med arter som løkurt og liljekonvall, samt fremmede arter.

Fremmede arter: Amerikamjølke (SE), blankmispel (SE), ev. flere fremmede mispler, berberis og gravbergknapp (SE) vokser her.

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Lite areal med noe ugraspreget flora, men likevel relativt artsrikt og med flere rødlistearter (to VU og fire NT). Er på kanten av hva som skal kartlegges som naturtype, men registreres da den er over inngangsverdi på størrelse og har et vesentlig arts mangfold. Scorer lavt på areal og tilstand/påvirkning, men middels på arts mangfold. Samlet vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fortsett skjøtsel med rydding av oppslag, og slått (usikkert om behov for årlig). Fortsett å restaurere arealene rundt, og begrense utbredelse av liljekonvall og løkurt. Bør ev. åpne opp noe i tresjiktet mot sør for å få inn mer lys.

.....

3206 Bleikøya 18

Åpen kalkmark i Oslofeltet – Åpen grunnlendt kalkmark Verdi: B Areal : 0,27 daa

Innledning: Lokaliteten er først undersøkt av Anders Often i forbindelse med kartlegging av botaniske verdier på hytteøyene i indre Oslofjord 2016. Rekartlagt og registrert i Naturbase av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs toppryggen på Bleikøya, lengst øst i hytteområdet. Den ligger rett øst for hytte 70, til dels på det flate topppartiet, og tildels litt ned i sørskråningen. Berggrunnen består av kambrosilurkalk. Det er grunnlendt mark på toppen, og en

del løs rasjord/forvittringsmateriale i skrenten. Det åpne arealet er omkranset av skog/trebestand mot nord og vest og av gjengroingskratt mot sør og øst.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som åpen kalkmark med utforming grunnlendt kalkmark i Oslofeltet i mosaikk med slåtteåker (kalktørreng i den øverste flate delen). Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyngmark/lavmark (T2-C-7 og T2-C-8) og sterkt kalkrik tørreng med klart hevdpreg (T32-C-18). Området grenser til lysåpen kalkskog av furu, ask og rogn mot nord og vest og kratt av bl.a. ask og berberis mot sør og øst. Det er noen kratt innenfor avgrensningen, men ellers i stor grad intakt kalkvegetasjon med noe berg/rasjord i dagen. Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt truet (EN) og slåtteåker som kritisk truet (CR). Begge har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Artsmangfold: Av busker vokser det dvergmispel, svartmispel (NT), geitved og slåpetorn i tillegg til berberis og flere fremmede arter. I feltsjiktet vokser store mengder dragehode (VU), dessuten aksveronika (VU), knollmjøddurt (VU), mye bakketimian (NT), flekkgriser (NT), fagerknoppurt, bergmynte, nakkebær (NT), krattalant (NT), gulmaure, prikkperikum, bergrørkvein, dunkjempe, prikkperikum, hjorterot (NT), kantkonvall, hvitbergknapp, smørbukk, sølvmyr, blodstorkenebb og engnellik. I sørskrenten vokser bakkemynte, svartburkne og kantkonvall. Området er undersøkt for moser uten at det er funnet noe spesielt interessant. Veksling mellom løs jord og kalkberg i sørskrenten kan innebære stort potensial for krevende insekter.

Bruk tilstand og påvirkning: I svak gjengroing fra sidene. Nedover i skråningen har det vært hogd noen trær og fjernet busker tidligere for å slippe lys inn på lokaliteten. Her kommer det mye nytt oppslag av ask og kratt.

Fremmede arter: Noen busker kystmispel (LO), og åtte busker blankmispel (SE). Øverst i skrenten, mye gravbergknapp (SE) som sprer seg utover kalkbergene. Også noe syrin og berberis finnes. I nedkant vokste liguster (forvillet hageplante). Noe krypfredløs (SE).

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Liten, men intakt habitat med godt utviklet kalktørreng. Svært artsrikt, med store mengder dragehode, flere VU-arter og i alt ca. ni rødlistearter. Får lav vekt for størrelse, middels for tilstand og påvirkning og høy vekt for arts mangfold. Dette gjør at den er i grenseland mellom viktig (B) og svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Nødvendig skjøtsel består primært i å fjerne oppslag og fremmede arter, spesielt gravbergknapp. Berberis som fort blir en problemart bør også fjernes. En kan gjerne beskære og fjerne greiner av furu som henger ut over enga. Enga bør trolig slås år om annet.

.....

3208 Bleikøya nord IV

Åpen kalkmark i Oslofeltet – Åpen grunnlendt kalkmark Verdi: B Areal : 0,35 daa

Innledning: Lokaliteten er først undersøkt av Anders Often i forbindelse med kartlegging av botaniske verdier på hytteøyene i indre Oslofjord 2016. Rekartlagt og registrert i Naturbase av Anders Thylén, Biofokus, etter feltarbeid 14. juni 2021 i forbindelse med naturtypekartlegging på hytteøyene på oppdrag for Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark fra 2015. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger midt på nordsiden av Bleikøya i tilknytning til brygge og inntil stikryss. Lokaliteten består av to inntilliggende avgrensninger med noe grusareal og grusvei mellom. Den ene er en knaus mot sjøen, mens den andre består av mindre knauser med grunnlendt jordsmonn mellom. Berggrunn er av NGU angitt som sandstein, men noen av knausene ser ut til å være kalkstein.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som åpen kalkmark, hovedsakelig av undertypen åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet, men også noe kalkberg på knausen i nord. Den nordre avgrensningen består av et strandnært åpent kalkberg mens den søndre består av småkollete terreng med halvåpne kalktørrenger med spredte treholt og kratt. Kartleggingsenheter etter NiN er åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyng/lavmark (T2-C-7 og T2-C-8) og uttørkingseksponerte kalkrike berg (T1-C-8). Åpen grunnlendt kalkmark er rødlistet som sterkt

truet (EN) og har status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven, mens sørlig kalkberg er rødlistet som nær truet (NT).

Artsmangfold: På den nordlige knausen vokser aksveronika (VU), hvitbergknapp, berggull, sølvmore, strandløk, småstorkenebb, rundbelg og markmalurt. Oslosildre (NT) ble registrert her i 2015. Den sørlige avgrensningen har innslag av trær og busker av alm, ask, geitved, einer m.m. og en svartmispel (NT). I feltsjiktet vokser blodstorkenebb, knollmjørdurt (VU), aksveronika (VU), enghavre (NT), dragehode (VU) (ganske liten forekomst, Bård Bredesen pers. medd.), rundbelg, prikkperikum, kantkonvall, smørbukk, sølvmore og gulmaure.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er en del ungt løvoppslag av bl.a. ask, og noe gjengroing i den søndre avgrensningen. Området er utsatt for slitasje, på grunn av beliggenhet rett ved midtre båtbygg, gangveier og stier, og vegetasjonen på knausen er noe forstyrret.

Fremmede arter: Noe rynkerose (SE) på strandberget, ellers noe gravbergknapp (SE) og rødhyll (SE).

Del av helhetlig landskap: Øyene i indre Oslofjord utgjør et kjerneområde for varmekjære og kalkkrevende arter i Norge. På Bleikøya finnes mange store og små forekomster av kalktørrenger, hvilket gir potensial for å ivareta et rikt arts mangfold knyttet til dette miljøet. Samtidig er mange av forekomstene truet av gjengroing, «parkifisering» og fremmede arter.

Verdivurdering: Liten lokalitet med noe forstyrret vegetasjon, men med flere rødlistearter og relativt rik flora. Den scorer lavt på størrelse, middels på arts mangfold, og lavt-middels på tilstand og påvirkning. Hver for seg ville de to avgrensningene trolig kun fått lokal verdi, men samlet med vekt på registrert arts mangfold vurderes de som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør ryddes noe kratt og oppslag i den søndre avgrensningen. Behov for å fjerne fremmede arter.

.....

3216 Bleikøya 20

Åpen kalkmark i Oslofeltet – Åpen grunnlendt kalkmark Verdi: U Areal : daa

Innledning: Naturtypelokaliteten er undersøkt av Anders Often i forbindelse med kartlegging av botaniske verdier innen park- og hytteområdene på Bleikøya, Nakholmen og Lindøya Oslo kommune, sommeren 2016.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Rett S-vendte og eksponerte kalkberg, rett Ø for hytte 75.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtype(r): B13 Åpen kalkmark

Utforming(er): B1301 Kalkberg i Oslofeltet, med fragmenter med D2001 Åpen grunnlendt kalkmark.

Artsmangfold: 8 individer av murburkne ble funnet på åpne, rett S-vendte og eksponerte kalkberg, rett Ø for hytte 75. Dragehode (VU) ble observert øverst på berget 14/7-2010 av Jan Wesenberg og vokser sannsynligvis her fremdeles.

Bruk tilstand og påvirkning: Overgrodd av fremmede arter.

Fremmede arter: Syrin (SE) og gravbergknapp (SE) dominerer.

Del av helhetlig landskap: Ja, som lokalitet på de ekstremt artsrike – og sterkt beferdede – kalkøyene i indre fjordbasseng av Oslofjorden

Verdivurdering: Sterkt truet naturtype med forekomst av dragehode, men verdien reduseres i dag av de store mengdene med innførte arter. Arealene med litt jordsmonn, og delvis også berget, er svært dominert av fremmede arter. Det er ryddet gravbergknapp (SE) og syrin innen Bleikøyas naturvernområde, helt inntil der hyttetomtene starter. Her er det en meget skarp grense hvor ganske naturlig åpen grunnlendt kalkmark går rett over i total dominans av syrin og gravbergknapp (SE). Det er svært instruktivt å se som eksempel på hvordan innførte arter endrer vegetasjonen på kalkøyene i indre fjordbasseng.

Skjøtsel og hensyn: Sterkt behov for å fjerne fremmede arter.

.....

14075 Bleikøya dam

Dam – Verdi: B Areal : daa

Innledning: Lokaliteten er opprettet av Maria K. Hertzberg (Biofokus) i 2023, men den er ikke undersøkt i felt og oppdatering baserer seg på eksisterende informasjon. Lokaliteten var tidligere del av den større naturtypelokaliteten innenfor Bleikøya naturreservat (BN00064338). Dammen ble undersøkt av Kjell Magne Olsen i Siste Sjanse (nå Biofokus) i 2003. Tidligere informasjon om dammen er videreført. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13. Rødlistekategorier følger

siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger innenfor Bleikøya naturreservat, øst på øya. Berggrunnen består av kambrosilurkalk. Det er grunnlendte partier, og også partier med noe jordsmonn. Dammen ligger omgitt av kalkberg og under marin grense, og omgivelsene ellers gjør den også spesiell.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en dam.

Artsmangfold: Storsalamander (NT) og småsalamander er registrert i den lille dammen, sist i 2020. Det er også gjort en del registreringer av virvelløse dyr knyttet til dammen, men ingen rødlistede foreløpig. Ellers er det kun noen få myrhatt, gulldusk og duskstorr ved bredden. Dammen benyttes av ender, men neppe som hekkeplass.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen inneholder lite vegetasjon, og står ikke i fare for å gro igjen. Dammen er inngjerdet.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter i tilknytning til dammen.

Del av helhetlig landskap: Dammen ligger under marin grense og er omgitt av kalkrike, urterike naturtyper. Det er ikke langt til områder med skog med skjulesteder, som også kan benyttes av amfibier. I vest er det også et mindre skogholt. Dammen er svært liten, men selve beliggenheten gjør den spesiell, noe som bidrar til enda et miljø som øker artsmangfoldet på øya - kanskje særlig i forhold til varmekjære og kravfulle virvelløse dyr som benytter seg av flere ulike habitater under livssyklusen. Det er ingen andre slike dammer på Bleikøya og svært få i indre Oslofjord generelt, noe som gjør arter knyttet til slike dammer sårbare.

Verdivurdering: Dammen er svært liten, men med registreringer av storsalamander, småsalamander og virvelløse dyr. Beliggenheten til dammen, under marin grense og i varmekjære omgivelser, gjør den spesiell og bidrar også til at den vurderes som viktig for biologisk mangfold i området. Til sammen tilsier dette verdi viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Om dammen begynner å bli gjengrodd bør den skånsomt renskes. Trær og annet kratt som ev. vokser opp rundt dammen må fjernes.

.....

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserier [Biofokus rapport](#).

Biofokus rapport 2025–016
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-469-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no